

Večja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petlirvsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Mrtve duše.

Roža, roža mlada ti,
cvet pa že odpada ti.

Krsnik.

Resnemu času primerno resno besedo! Bodi pa povedano vsem, ki berejo ta članek, že v začetku, da ga pišemo v zavesti svoje moči in življenja. Na tleh, ki smo si jih sami izklesali, stojimo, in sicer trdno in uporno. Sami moremo naprej in pojdemo naprej na političnem in socialnem polju. Toda če nam pri pogledu na ogromno polje javnega dela, ki je potrebno našemu narodu, vzkal misel: »Ali ni škoda toliko mladim moči, ki zdaj venejo brez cvetja in sadu!« — kdo nam jo more zameriti? Če nam lega žalost nad smrtjo toliko lepih sil ravno ob prazniku smrti v dušo, kdo nam sme to oponesti?

Tisti čas se je zgodilo, da se je našim liberalcem silno zahotelo po ljudski izobrazbi. To je bilo le nekako slučajno, kakor je slučajno vse pri strankah, ki jim, dobre misli zasvetijo v pameti takrat, kadar se jih loti kakšna nepojmljiva ekstaza. Ko je okoli liberalnega meščanstva povsod zacvetelo bujno življenje mladih in čilih moči, so romali naši »izobraženci« k mladostnemu studentu, kjer so se hoteli iznebiti svojih starih oprasanih misli in se vrniti preroini v svet. Ali starega Adama niso mogli sleči.

Kako pa naj bi tudi izobrazili ljudstvo, ko so povsod iskali le sebe. Samoljubje jih je gnalo med ljudstvo in samoljubje jih je tudi pokopalo. Tista »ljudska psiha«, o kateri so govorili na zadnjem sestanku »Akademije«, je vsa drugačna, kakor si jo predstavljata Ravnikar in Pustoslemšek. Ona zahteva žrtev, kakoršnih niso zmožni potomci tiste inteligence, ki razdeljuje vse ljudi v gotove kaste, sebi pa pripisuje vso inteligenco in moč. Kar ni zrastle na njenih tleh, to zametuje. Tistega, ki se hoče zgolj producirati, naše ljudstvo ne razume in ne ljubi. Izobraževalno delo naših liberalnih malkontentov pa je bilo le nerodno produciranje nekaterih kandidatov filozofije in diletantskih »sociologov«. Če se liberalni Sokol steguje po bradlji ali pa svojim rajnim poje »Blagor mu«, ki se spočije«, ali pa če prireja predavanja, je vse eno in isto: pokazati se hoče. Če si prišel k predavanjem »Akademije«, si videl vedno isti prizor: elegantne

toalete dam in samozavestnega predavatelja.

In če gremo stvari do dna, je slika še bolj žalostna. Kaj so predavali? Eden je hotel pokazati, da je prečital Solovjeva in Hegla, drugi, da je prelistal Bölschejeve monografije monistov, tretji, da je bral zadnji članek o pedagoških načelih Ellen Keyeve v najnovejši številki »Rundschau«. Da njegovi poslušalci niti o pedagoških nazorih Pestalozzija niso poučeni, ni pomislil. Drugi so zopet sanjarili o masarykovstvu. Ljudske duše s tem seveda niso vneli. Bridka ironija, ki spremlja delo teh ljudi od njegovih prvih početkov, je hotela, da tvori v njihovi bilanci najvišjo postavko skioptikon, ki je več vreden kot vse njihove ostale priredbe. Vse drugo izkazuje popoln in neizogiben deficit.

Svojih idej ti pomlajeni starčki niso mogli spraviti v promet. Ljudstvo je pod šminko izpoznalo stare obraze. Sami so se pa tudi prezgodaj izdali. Ko so videli, da jim demokracija zunanost ne pristoja, so v najnovejšem času zopet jeli govoriti in pisati o »koncentraciji inteligence« in o »individualiziranju dela«. S tem so si sami izklesali napis na grobu. S tem so dokazali, da žive le od starega in mrtvega kapitala in ne umevajo tiste idejne enote, ki spaja vse ljudske sloje. Danes ni več privilegija in inteligence in sloj, ki bi vso inteligenco monopoliziral zase, ni več mogoč. Kaj pa »mladi« mislijo z »individualizacijo dela«? Spojita med seboj najhujša nasprotstva. Marksisti, narodni socialci, neodvisni kmetje, liberalci Schmerlingovega kalibra in realisti, vsi naj bi živeli pod eno streho. Ali se pa to vjema s tistim izobraževalnim delom, s katerim so hoteli proletarca in kmeta pridobiti za eno samo naziranje? Če hočejo individualizem, naj ne vsiljujejo mirnemu buržoaju misel o »vedno se razvijajočem absolutnem«, ki ga je priporočal dr. Prijatelj liberalni »inteligenci«, ki živi zgolj od svoje indolence, ki ji je ne ljub vsak razvoj in vsaka revolucionarna misel. Čemu potem naši Masarykovci dramijo mane rajnega očeta Bleiweisa in zahtevajo, da naj zamenja prosvetljeni realizem naivno narodnjaštvo Gajevе dobe?

Le kdor je faliral, se sklicuje na tak individualizem, kakoršnega pridigajo v najnovejšem času naši »mladi inteligenti«. Njihov smoter ni ljudstva izobraziti, ampak preobraziti in ga pridobiti za misli, ki so mu popolnoma

tuje. Izobraženo ljudstvo bi utegnilo kedaj misliti samo in vreči s prestola nekaj nezmotljive bogove, po njihovih mislih preobrazeno pa jim kaditi. Ker so pa »mladi« iskali same sebe, ljudstva niso našli in njegove misli in želje so jim ostale tajne. Nesebična in požrtvovalna ljubezen edina najde pot do ljudskega srca.

Ni lahko moderno vzgojeni mladi inteligenci pri nas. Ni brez talentov, ni brez ambicij, pa tudi ni brez vsakega idealnega stremjenja. A sedaj je mrtva, žalostna četa mrtvih duš. Bo pa še slabše zanjo. Po sedanjih prognozi si lahko izračunajo, da jim pri nas — in tu mislimo vse Slovensko — kmalu ne ostane drugega, nego zakotno modrovanje in javkanje. Talentom in srcem, ki čutijo ekspanzijsko silo, treba prostora. Ta bi se rad pokazal v politiki, drugi pri gospodarskem delu, tretji v ljudskem slovstvu, v izobrazbi. A kaj ko ni prostora! Piši, ko ti jih kupi tvoje delo le neznatno številce bolj iz navade, nego iz potrebe, večina takih, ki jim delo ni namenjeno! Snuj društva, prireaj predavanja, izkušaj gospodarsko organizovati narod — nimaš prostora, če prihajaš z liberalnim imenom. Kranjec moj ti osle kaže!

In vendar je škoda znanja in talentov! Edina pot, ki jo tu najenostavneje izražamo, se zove: **Kdor hoče delati za narodov blagor v javnosti, naj se pridruži nam.** Pri nas je prostora za vse. Vse naše delo sloni na najširši demokratski podlagi. Ni koterij, ni terorizma. Okvir katoliškega naziranja in duhovski nadoblasti še moti spanje, ž njim nobene besede. Takega pa tudi ne štejemo k inteligenci. Mrtva duša je, ki se boji strahov. Na volkodlake in več domce veruje. Razborit in res izobražen mož mora vedeti, da strah najbolj uničuje svobodo. S strahovi proč! To naj opravi vsak sam s seboj; potem naj pa preskoči pogumno tisti kup šute, ki ločuje tabor življenja od grobja mrtvih duš.

Ne idej, ne dela, ki ga izvršujemo, ne mislimo monopolizirati v korist kakemu sloju, ali celo kakemu stanu. Kdor je v tem oziru slep, mu seveda ne moremo pomagati. Kdor je tako top, da mu fraza o klerikalizmu in duhovski nadoblasti še moti spanje, ž njim nobene besede. Takega pa tudi ne štejemo k inteligenci. Mrtva duša je, ki se boji strahov. Na volkodlake in več domce veruje. Razborit in res izobražen mož mora vedeti, da strah najbolj uničuje svobodo. S strahovi proč! To naj opravi vsak sam s seboj; potem naj pa preskoči pogumno tisti kup šute, ki ločuje tabor življenja od grobja mrtvih duš.

nebo — in več ne bo ne zemlje ne neba — in tudi tebe ne bo . . .

In valovi misli — kakor bi oledeneli. Rodi se temno prepričanje, da je dohrepelo vse hrepenenje, da so domišljene vse misli, da izpod neba zvonijo zvonovi večnemu prazniku.

Dvignem se in naslonim ob oknu. Nič več razglabljanja in snovanja v bežnih mislih, nič kopnenja, nič skrbi — pokoj in praznik — svečano čakanje . . .

Takrat se pojavi stara žena, odeta v črno ruto, pod mojim oknom pred grobiščem. Kvišku se ozre na nizko nebo. Težko se ozre, ker so jo leta upognila. Zato se opre na motiko, ki jo nosi v roki. Tudi na njenem licu — nič kopnenja, nič misli — tiho svečano čakanje. Pri vratih zajame v perišče iz kropilnika in stopa oprezno med grobovi. Tudi ti molče in čakajo. Ne sme jih vzdramiti stopinja. Počasi, kakor med spečimi, preide vrste in se ustavi pri zidu. Roka se odpre, in iz perišča kanejo blagoslovljene kaplje na grudo. Vidim, kako se premičejo ustnice. Morda moli? Morda šepeta z njim, ki jo je zapustil sredi pota; rekel je: »Končano, z Bogom«, in odšel — — »Tudi jaz bi rada za teboj, ne veš, kako rada! — Končano je, dobro čutim, bliža se nebo, kakor se je približalo tebi, predragi!«

Za zgled.

Boj poznanjskih Poljakov za pravice njihovega jezika v ljud. šoli se je zadnji čas silno poostiril. Vlada hoče, naj se tudi krščanski nauk uči nemški; nadškoif Stabilewski je pa to naravnost prepovedal in ukazal poduk v materinem jeziku. Hakatiški časopisi kar divjajo; šovinistične nemške stranke zahtevajo najhujši boj z žandarji in beriči proti Poljakom in proti nadškofu.

To smo že v svojem listu sporočili. Da pa danes v tem članku obravnavamo to zadevo nas sili neki dogodek, ki je vreden, da ostane trajno v spominu.

Poljaki so sklicali nedavno shod v Strelno, da se tam posvetujejo o Herodovi metodi, ki ž njo hočejo Nemci vbičevati njihovim otrokom krščanski nauk in molitve v nemškem jeziku. Povabili so tudi Nemca Kittla, župnika v Stodolih. Ta je odpisal pripravljalnemu odboru to-le pismo:

»Oprostite mi, da vkljub najiskrenejši želji ne morem na shod, ker sem silno bolehen. Prosim pa, da poveste zborovalcem, da morejo vedno računati na mojo pomoč. Kot katoliški duhovnik čutim, dasi sem nemškega rodu, krivico, ki se je zgodila ne samo vašemu narodu, marveč predvsem sv. katoliški cerkvi; saj se mora roditi brezbriznost v srcih mladega naraščaja, če ne razume razlage krščanskega nauka. Vaša skrb in Vaša bolest sta tudi moji. Prosim Boga, naj shod rodi čim-najboljši sad v srcih poslušavcev in pri tem navajam besede nemškega pesnika:

Aber will ich beten, danken,
Thu ich mein Gelübde kund, —
Meine innigsten Gedanken
Sprech ich mit der Mutter Mund.
Prijatelj in sluga Kittel.«

Čast temu možu! To je katoliško. S takim postopanjem pa tudi mnogo več stori za čast svojega nemškega naroda, nego vsi šovinisti skupaj. Izrekamo le željo, naj bi zgled tega moža, ki z občudovanja vrednim pogumom stoji v boju za pravice, ostal živ tudi pri nas, in naj bi hudi boji, ki jih imamo boriti zlasti na Koroškem in Tržaškem, vedno rodili podobnih junakov katoliških načel!

Julovi obstrukcionisti.

Dunaj, 30. oktobra.

Nov minister.

Danes so takoj početkom seje prišli v zbornico vsi ministri v frakih, novi minister za deželno brambo iml. pl. Latscher pa v gali z generalskim klobukom. Ministrski predsednik baron Beck predstavi zbornici novega ministra.

LISTEK.

Fr. S. Finžgar:

In misli moje se ustavijo . . .

(Odmev z grobišč.)

Zakaj tako ljubim gorske potoke, zakaj bi sedel dolge ure ob slapu? Val za valom v dolino. Dvigne se skala. Valovi ne čakajo. Preko nje, krog nje ali pod njo — naprej! Sreča jih cvetje, pisan prt se razgrne ob bregu. Samo en pogled iz valov, na vrhu zakipi srebrna pena in zopet naprej brez miru, brez pokoja, večni beg — večno življenje.

Zakaj tako ljubim gorske potoke?

V svoji duši jih nosim, v srcu in glavi mi šumijo valovi brez miru, brez pokoja, večni beg — življenje mojih misli.

Praznik razgrne pisani prt ob bregu mojih misli. Zašumi srebrna pena, samo en pogled, in že je porojen iz praznika večni delavnik — iz pokoja — večno življenje. Valovi mojih misli hite naprej, z daleč se čuje samo še kakor odmev prazničnih zvonov, glasovi babice, ki zadremlje na zapečku ob pravljici, vretena se pa ustavijo, kolovrati bežijo v urnem krogotoku.

Ali vsako leto pride čas — in moje misli

se ustavijo. To je tedaj, ko se zbliža sivo nebo mokri, oveli zemlji. Zelene zavese, ki z vrta senčijo moja okna, padejo z dreves. Vse obmolkne. S polja izginejo ženice, zadnji, pozni kosci je odšel, ratej je naložil plug in krenil po kolovozu domov. Prazna ravan, orumenela, pusta, v čudnem strahu molčeča . . . Nad njo se vozi črni gavran. Sede na golo vejo in zakraka. Zadnji listi na veji se prestrašijo, vztrepetajo in padejo na tla. In satega gavrana obide groza, razpne perot in se odpelje v sivo daljavo . . .

Nebo se pa niža zemlji, sivo, težko nebo, brez solnca in brez zvezd. Že se dotika hriba, vrh izgine vanj, ne vzdrži ga gora — nižje in nižje leze k molčeči zemlji, ki vsa pripravljena čaka v sveti grozi, kdaj se poreče: Prešlo je nebo, in prešla je zemlja. Zedinila in objela sta se v eno — —

In tedaj se moje misli ustavijo . . .

Gavranov glas zakliče delopust, sivo nebo razgrne nezmerni praznik svetega pokoja na zemljo, roka obnemore, vtripi srca so nemirni in čakanja polni . . . Moja duša začuti, da se godi nekaj velikega, da se poroča zemlja z nebom v sladki grozi, in nad mojo glavo, še nekaj sežnjev nad osamelim domom, je obtičal in obvisel težni baldahin . . . Jaz pa začutim v sebi, celo razločno slišim klic moje duše: Končano! Izgineš, strne se zemlja z

Zenica se skloni, seže po motikci, udari po grudi, zasadi jo v zeleni plevel . . . Ali tako rezko zadoni kremen, ki ga je zadela z orodjem. Vse navkrog se razleže, da starica dvigne glavo in preplašeno gleda.

»Da bi te zbudila? Ne, predragi, nočem. Ne hodi nazaj, vice imam in pekel včasih, ti imaš pa nebo. Kaj bi te klicala potem nazaj in dramila iz nebes, iz praznika na delavnik. Ne bom te . . .«

In starica poklekne. Sključeni, suhi prsti segajo tiho v črno grudo in jo plevajo in rahlajo, kakor je njemu rahljala in postiljala postelji, ko je bil še z njo.

»Blagor se ti, ker si odšel! V pravem času si odšel. Delo si dokončal, izvršil si veliko, dosti, še preveč. Jaz pa čakam. Vem, da sem dokončala, ne preganem več, ne morem. O, kako rada bi k tebi. Ko bi prišel pome: bi, kajne, da bi — ali nismo gospodarji . . .«

Prenehala je z delom in se ozrla na razpelo sredi grobov — »Ne moja, ampak Tvoja volja naj se zgodi—.« Tedaj sem videl, da je z njenega lica kipel silna moč. Njene brezde po obličju so bile kakor izgledan kremen, katerega ne obrusi noben vihar več, katerega ne izdolbe nobena ploha.

Kmalu nato je prišla na grobišče mlada žena; ob njej sta nesla deček in deklica ze-

Nujni predlogi.

Nespravljivi protivniki volilne preosnove hočejo z obstrukcijo onemogočiti volilno preosnovo. Da ta akcija ni resna, dokazuje dejstvo, ker može streljajo v oblake — po toči. Že več dni se je govorilo med poslanci in so pisali tudi časniki, da hočejo zagovorniki volilne preosnove to vprašanje spraviti na dnevni red nujnim potom. Znano je bilo celo, da se prične drugo branje volilne preosnove v zbornici v ponedeljek 5. novembra. In vendar so obstrukcionisti vstali nepozno in šele danes vložili nujne predloge, s katerimi so hoteli preprečiti ali vsaj zavleči razpravo o volilni preosnovi. Morebitni izgovor, da niso hoteli preprečiti drugih točk dnevnega reda, je jalov. Vlagatelji nujnih predmetov morejo — vsaj praksa je bila ta — dajati prednost poljubnemu predmetu.

Nabrali so za nujne predloge potrebnih 20 podpisov, in sicer je v zvezi osem čeških radikalcev, pet čeških agrarcev, štirje slovenski naprednjaki (dr. Tavčar, dr. Ferjančič, Plantan in Gabršček) ter trije češki divjaki, grof Sternberg, Holansky in V. Dvofak. Vložili so danes menda nad 24 nujnih predlogov o tem in onem. Prehitel pa jih je dr. Gessmann s tovariši, ki je nujno predlagal: »Ker poteka čas sedanjih poslanskih zbornic, naroča se odseku za volilno preosnovo, da se v teku 24 ur zbornici predloži poročilo o volilni preosnovi. V slučaju pa, da pride v zbornico poročilo še med to razpravo, naj zbornica takoj prične drugo branje volilne preosnove.«

Ta Gessmannov predlog je bil četrti po vrsti. Prvi nujni predlog so vložili Schönerer, Stein in tovariši, in sicer: Zbornica naj sklene adresso na cesarja s prošnjo, da pošlje v Berlin na razpolago nemškemu cesarju cesarsko krono, državno žezlo itd., katere državne insignije so več stoletij nosili nemški cesarji. Zbornica naj izvoli 18 članov, ki bodo izdelali nasvetovano adresso na cesarja.

Ta predlog je tako aboten, da ga je podpiralo le deset vsenemških poslancev. Ker torej predlog ni dobil vsaj 20 glasov za nujnost, je bil odklonjen. V istem hipu so Stein, Malik in Hannich obsuli nemške poslance s črnorumenimi mameluki in drugimi lepimi priimki.

Drugi in tretji nujni predlog sta bila poljskega kluba, naj zbornica takoj reši poročila odsekov glede zemljiških knjig v Galiciji in Bukovini ter glede nafte. Zbornica je po kratki razpravi odobrila oba zakonska načrta. Pri pomnimo, da je pravosodni minister dr. Klein med živahnim odobravanjem pojasnjeval potrebo, da se urede zemljiške knjige ne le v Galiciji in Bukovini, marveč tudi v Dalmaciji in drugod, koder so še pomanjkljive. Mnogokje tudi na Kranjskem zemljiška knjiga nikakor ne soglašajo z dejanskimi razmerami zemljišč in posestev. Posledice so mnogi prepiri in drage tožbe. Večinoma so ljudje sami krivi, ker se ne brigajo za vknjižbe in izknjižbe, večkrat pa tudi površni uradniki, kar je danes minister sam priznal.

Četrti nujni predlog je bil Gessmannov glede volilne preosnove. Poslanec Stein je zahteval, naj se prva točka predloga reši še v današnji seji, ker odsek za volilno preosnovo ni še predložil poročila. Zbornica pa je skoraj soglasno odklonila Steinovo zahtevo, za katero so glasovali le obstrukcionisti. Pa še teh ni bilo 20 v zbornici. Med sejo so namreč kovali nove nujne predloge, a niso nabrali 20 podpisov. Zato je zbornica odklonila nujnost poznejših predlogov, ki pridejo na vrsto o sv. Nikoli. Gessmannov predlog ima torej prednost ter pride že v ponedeljek popoldne ob 3. uri v razpravo. Obstrukcionisti pa upajo med drugim in tretjim branjem volilne preosnove pričeti z mačjo godbo, ako jih preje ne zarjavi orožje obstrukcije. Obstrukcija proti volilni preosnovi je naravnost smešna in pa otročja. Vsi dobro vedo, da bodo brez uspeha lomili svoja kopja. Ako so prijatelji volilne preosnove, kakor vedno naglašajo, a niso zadovoljni z razdelitvijo okrajev, potem je ravno obstrukcija najslabše sredstvo za mogočo izpremembo. Kdor sedaj pričinja obstrukcijo,

ta sploh noče nobene volilne preosnove, torej tudi ne mogoče izpremembe. Dalje pa naravnost osmešijo tudi resna vprašanja, ki jih izrabljajo edino le v onemogli svoji jezi. Kdo more trditi, da je slovenskim naprednjakom n. pr. resna stvar tržaško šosko vprašanje, katero uporabljajo sedaj kot orožje obstrukcije? To vprašanje je staro že nad dvajset let. Zakaj ga preje nujnim potom niso spravili v razgovor? Torej je vse le prazna komedija, ki se bode končala z moralnim mačkom.

Združni dom.

»Narodni Gospodar« piše:

Iz vrst naših prijateljev, posebno pa iz vrst naših zadrug, in sicer kranjskih in izvenkranjskih, slovenskih in hrvaških, prejeli smo že mnogo vprašanj, jeli se bavimo kaj z vprašanjem, preskrbeti jugoslovanskemu združništvu v beli Ljubljani »Združni dom«.

Opozarjalo se nas je, da mora imeti gospodarska organizacija, v koji je združena že polovica vseh jugoslovanskih zadrug, svoj primeren dom.

Opozarjalo se nas je na potrebo takega doma, v kojem bi imele vse naše osrednje zadruge svoje prostore.

»Združna zveza« rabi obsežne pisarniške prostore, za koje bi morala sicer plačevati ogromno najemnino; ker je že danes v »Združni zvezi« polovica vseh jugoslovanskih zadrug, in ker vse kaže, da bo s časom vse jugoslovansko združništvo zbrano v »Združni zvezi«, je njena dolžnost, da že zdaj skrbi za zadostne lastne prostore.

Istotako rabi »Gospodarska zveza«, naša blagovna centrala, obširne pisarniške prostore in primerna skladišča.

Tudi »Združna tiskarna«, ki se zmirom lepše razvije, potrebuje boljše prostore.

Razvoj našega mlekarškega združništva zahteva, da se napravi v Ljubljani osrednja združna mlekarna, tudi ta bode rabila obširne prostore.

Iz praktičnih vzrokov bi morale biti vse te osrednje zadruge v eni hiši.

Ravnotako bi moralo uradništvo teh osrednjih zadrug stanovati v bližini pisarn — oziroma, če se postavi prostora »Združni dom« — v domu samem.

Izračunalo se nam je natančno, koliko bi morale vse navedene osrednje zadruge plačevati najemnine, za koliko se ta zviša, če vpoštevamo uradniška stanovanja.

Opomnilo se nas je tudi, da bi mogli priti časi, ko ne dobimo v Ljubljani pripravnih prostorov.

Dobili smo celo že precej podrobne načrte za »Združni dom«.

Nikakor ne zavračamo ideje »Združnega doma«, saj čutimo sami najbolje, kako nam je potreben.

Vse eno pa hočemo najprej vedeti za mnenje vseh naših zadrug.

Radi tega prosimo vse naše zadruge, da nam sporočijo svoje mnenje.

Vse naše zadruge naj nam odkritosrčno izjavijo, je-li priznavajo potrebo »Združnega doma«; hvaležni bomo tudi za vsak nasvet, kakšen naj bo »Združni dom«, kdo ga naj stavi, kako se naj dobi potrebna denarna sredstva itd. itd.

Na naših zadrugah je ležeče, da ideja »Združnega doma« ne zaspi.

Varstvo v Gradec dohajajočih služkinj.

»Katoliško žensko društvo« v Gradcu prosi, da se objavi sledeči oklic:

Akoravno je obžalovati, da mnogo deklet s kmetov prihaja v mesto Gradec iskat službe, ter vsled tega po deželi primanjkuje poslov, je vendar še bolj obžalovanja vredno, ako te osebe, ki so v Gradcu popolnoma tuje ter si že na kolodvoru ne vedo svetovati in pomagati, mnogokrat vsled zapeljevanja krenejo na slaba pota, ali pa izgubijo svoje pri-

hranke. Večkrat se pripetijo tudi slučaji, da mlade osebe z dežele iščejo v mestu zdravniške pomoči, pa nimajo svojcev, ki bi jih zamogli spremiti. Vsled tega je »Varovališče za ženske posle kongregacije usmiljenih sester od sv. križa v Gradcu« pripravljeno, v vseh takih slučajih poslati eno svojih sester, ali pa kako drugo žensko osebo iz svojega zavoda, katero bode mogoče spoznati po belo-rumenem znaku (Abzeichen), na kolodvor, da tujko vodi in ji svetuje vestno in nesebično.

Castitemu župnemu uradu se to javi s prošnjo, da naj v takih slučajih pravočasno in natančno po dopisnici (eventuelno brzojavno) naznani prihod dekleta, katera se hoče poslužiti naše pomoči in sicer pod naslovom: »Varovališče za ženske posle kongregacije usmiljenih sester od sv. križa v Gradcu (Dienst-mädchen-Asyl in Graz, Leonhardstrasse Nr. 133). Naznanilo je vselej dostaviti, na kateri kolodvor (južni ali državni) dekle prihaja.

Gotovno bi bilo prikladno, ko bi se ta dopis kot lepak priobčil na kakem dobro vidljivem kraju občinskega urada ter bi se dekleta pri izročevanju poselskih knjig na zgoraj rečeno opozarjala in ko bi se tudi sicer še po možnosti skrbelo, da se z njimi seznani občinstvo ter se tako podpirajo krščansko varstvo deklet.

V Gradcu, meseca septembra 1906.

Leonhardstrasse 133.

Slovensko gledališče.

Ruslan in Ljudmila.

Velika čarobna opera v petih dejanjih (7 slikah). Besedilo po pesni A. S. Puškina, uglasbil M. J. Glinka.

Ni ga menda zavednega Slovana, ki bi se ne bil že opajal ob razkošno-veličastnih akordih ruske narodne himne: »Bože, carja hrani...!« a malokdo vé, da je vzeta ta himna iz opere najpopularnejšega ruskega skladatelja — Mihajla Ivanoviča Glinka.

20. maja 1904 je minilo 100 let, odkar se je narodil ta genialni ruski narodni komponist in lani so mu postavili Rusi poleg peterburškega glasbenega konservatorija krasen spomenik. Postavili bi mu ga bili že za stoletnico, toda tragična rusko-japonska vojna je vsako veselo slavlje onemogočila; in tako je čakal spomenik mirnejših časov, med tem pa so hitele ob akordih Glinkove himne junaške ruske čete v smrtonosni boj za čast Rusije in carja...

Glinka je bil potomec stare ruske plemiške rodbine v Novospanskem. Odgajala ga je babica in vso mladost je preživel večinoma le v družbi plemenitih in blagih žensk. Odtod vsa Glinkova tankosrčnost in nežnost, vsa dojmivost in nervoznost. Dovršivši nauke, se je posvetil Glinka docela glasbi in skladanju. Napisal je prvo veliko rusko opero »Življenje za carja« ter sijajno čarobno opero »Ruslan in Ljudmila«, dalje »Kamarinsko«, »španske uverture«, ogromno število »romanc« i. dr. Kakor so sujeti njegovih oper pristno rusko narodni, tako je stremil Glinka predvsem za tem, da je tudi njegova glasba čisto ruska. Vendar je dal ruskemu bistvu evropsko formo, saj je bil evropsko naobražen inteligent, ki je preživel mnogo let v evropskih muzikalnih in literarnih centrih, v Berlinu, Parizu, na Dunaju, Milanu in Napolju. Zadnja svoja leta je preživel v Berlinu, kjer je prijateljsko občeval s skladateljem Meyerbeerom. Umrl je februarja 1857 v Berlinu, kjer so mu postavili glasbeniki spominsko ploščo v nemškem in ruskem jeziku; njegove telesne ostanke pa so kasneje prepeljali v domovino.

Vsebina velike opere, ki jo podajamo v današnji številki »Ruslan in Ljudmila« je sledeča:

V svečanostni dvorani na gradu kijevskega velikega vojvoda Svetozarja je zbrana sijajna svatovska družba ruskih knezov, bojarjev in bojar. Vrši se veselo pirovanje, kajti knez-junak Ruslan je postal izvoljenec Svetozarjeve hčerke Ljudmile, ki so se potezali za njeno roko že razni velikaši, med njimi pa tudi širokoustni bahač — var-

šavski knez Farlaf in lepi kozarski knez Ratmir. Na zaroki pa je po ruskem narodnem običaju tudi star pevec proroškega duha. »Na slavo Rusije, o junaških dedih« hoče peti stari, a svatje zahtevajo pesem v slavo junaka Ruslana in krasne Ljudmile, pradedov grobe pa naj oveva mir! In pevec zapoje pesem o minljivosti sreče, o tugi, verni senci radosti, o čarni cvetki, ki usiha pod ledenim pišem viharja, o mladeniču, ki ga na pragu sreče pahne usoda v bedo. Farlaf sluti, poln zavisti, da prorokuje stari pevec novoporočencema nesrečo ter jo vesel privoščiti tekmeu Ruslanu; vojvoda Svetozar, stari junak, se ne boji sovragov, vendar ga pesem starca zaskeli v srce; Ruslan pa miri razžaloščeno Ljudmilo. Pevec završi svojo pesem, da je po viharju nebo še jasnejše in krasnejše, po nezdgi sreča še sladkejša. Ratmir in Farlaf napijata bodočnosti, svatje pa pojo zdravico na slavo Rusije, zmagovitega Ruslana in neveste Ljudmile.

Ljudmila se poslavlja od očeta, želeča si v tujini sreče ljubezni. Božanstva Dido, Lado in Leli naj jo ščitijo! Segavo prosi Farlafa, naj se ji ne huduje, da gre tja, kamor jo zove srce, a ne z njim, ker bi mu mogla biti le pokorna sužnja, in tudi Ratmira prosi, naj se vrne brez jeze na jug, kjer mu cvete v haremu dovoli krasnih cvetk; ob njihovi ljubezni in v junaških činih njegovega slavnega meča se kmalu pozabi njena slika. Svetozar se poslavlja od hčerke in zeta, Farlaf pa želi Ruslanu, zmagovitemu tekmeu smrt, ker potem bo Ljudmila vendarle še njegova.

Naenkrat se stemni, zagrmí trikrat vedno groznejše, vsa družba otrpne od strahu, in ko se zopet zave, ni Ljudmile nikjer več. Prokovanje starega pevca se je izpolnilo, zli duhovi so odnesli Ljudmilo; Svetozar dá preiskati brez uspeha ves grad — zaman. Ruslan je obupan. Pol vojvodine oblublja Svetozar onemu, ki reši Ljudmilo, in Ruslan, Ratmir ter Farlaf se odpravijo na dolgo pot za Ljudmilo. Njegova bodi, kdor jo otme! Svatje želé junakom sreče...

II. dejanje. 1. slika. Na svojem potovanju za Ljudmilo je dospel Ruslan v špiljo, kjer prebiva star Fincec, ki junaka prijazno sprejme ter mu pove, da je Ljudmilo odnesel v svoj čarni grad zli čarovnik Črnomor. Še nikdar ni prestopila noga praga Črnomorovega gradu, a Ruslan ga zmaga, ako ga poišče na severju in ga naskoči pogumno z mečem. In Fincec pove Ruslanu, da je doma na obali Severnega morja, kjer je nekdanji drugimi Finci rad pasel po dolinah svoje črede miren in srečen. A zaljubil se je v prekrasno Naino, ki pa se je kruto rogala pastirjevi ljubezni. In zapustil je bil čredo ter je postal zmagovit junak. Potem se je vrnil k Naini s svojim slavnookravljenim mečem ter jo je obsul z biseri, koralami, zlatom in z najlepšimi darovi. A tudi tedaj se mu je, dasi je klečal pred njo, rogala Naina sredi lepih svojih tovarišic ter ga je odslavila: »Heroj! jaz te ne ljubim.« Še sedaj, na pragu groba, plaka Fincec od bolesti in sramote. Toda šel je k starcem, ki so ga naučili čarovanja; in s priučenimi čari je končno prisilil Naino, da ga je ljubila. Pozval jo je s pomočjo duhov k sebi, in prišla je k njemu med bliskom in gromom — siva, sključena, grda starka Naina. Bežal je pred njo, a ona ga je besna sledila, sovražeča ga, ker jo je zavrgel. V to špiljo se je skrnil pred njo, ki jo je nekdanj ljubil! Tudi Ruslanu bo izkušala čarovnica Nina škoditi, a naj se je ne boji, zaupačoj v Boga in svoj meč! Ljudmila je sedaj Črnomorova sužnja, toda ostala je Ruslanu zvesta ter ga pričakuje s hrepenenjem.

2. slika. Bojazljivi bahač Farlaf je zašel, išoč Ljudmilo, v odljudno grapo, kjer stopi pred njega Naina, grda čarovnica, ki mu pove, da išče Ljudmilo zaman ter mu svetuje, naj se vrne domov. Z njeno pomočjo bo premagal Ruslan in dobil Ljudmilo! S svojimi čarodejstvi bo zavedla Ruslana v smrt, on — Farlaf pa bo še srečen z Ljudmilo. Farlaf se vrne vesel domov, da dočaka tam brez boja

lene venčke. Prst je položila na ustnico, ko je stopala skozi pokopališčna vrata in resno pogledala na sinčka in hčerko. Prijela sta se njenega krila, in tiho so šli med grobovi iskat kraj pokoja tistega, ki je bil vsem tako iskreno pri srcu.

In mlada žena se je sklonila k grudi, in hčerka in sinček sta z drobnimi prstki pulila plevel, ki je prerastel gomilo. A tudi z njene lica ni kanila solza, ni se razlegal brezupen plač. Kdo bi dramil onega, katerega ljubi, ko spi sladko spanje!

Žena je govorila tiho, sama s seboj. Nista je smela čuti otroka, ki nista poznala smrti, ki nista vedela, kako grenke skrbi so vmešene v kruh, katerega jima reže mati...

Prišel je za ženo mož, krepak in postaven. Težek kamen je peljal na vozičku, na rami je nesel križ. Iz hvaležnosti ga je kupil za očeta — iz hvaležnosti, ker je zapustil oče sinu — križ dela, križ trpljenja, križ skrbi...

Polnilo se je grobišče — vsepovsodi so se gibale roke, vse ustnice so skrivnostno šepetale — nič krika, nič smeja — pa tudi ne solz in joka. Vse sama ljubezen, vse gorka hvaležnost — vse sama železna zavest, da se enkrat tudi njim približa nebo, jih poljubi, in da zazvonijo zvonovi, večnega praznika — ko poreko: »Končano je delo! Z Bogom! Grem k pokoju, iz trpljenja v veselje...«

Umirile so se roke, dvignile sključene postave množice na grobišču, na zemljo je legel mrak, nebo se je spustilo rahlo doli do gomil. Preko vrhov in po planem je skrivnostno zazvonilo — — — Ko se je doteknila tiha, čakanja polna noč, nizkih križev, je poljubilo nebo zemljo, — iz gomil so zažareli drobni plamenčki in grobišče je preplulo jezero veselih lučk. Poljub neba z zemljo je vzbudil kipečo ljubezen, prikipele je iz gomil — srca množice so vztrepeta, klonila so kolena, tiho šepetanje se je zazibalo v zraku, nad tihimi domovi rajnikov je plula angelska perot —

Sredi pokopališča se je pa dvigal z razprostrtimi rokami, kakor za objem, oblit z žarjo lučic on, ki je zedinil nebo in zemljo, katerega je ljubezen gnala v trpljenje, trpljenje pa je rodilo ljubezen... V trepetu luči se je zdela, da križani snema roke z žeblijev, jih razprostira nad množico trpinov, vsi! Delo in trpljenje rodi ljubezen, ljubezen jih blagoslavlja in govori: »Vsi pridete k meni, vsi! Delo in trpljenje rodita ljubezen, ljubezen pa edini zemljo z nebom. Pride čas, in tudi vi boste končali v trpljenju in ljubezni — pa vaše delo, v ljubezni porojeno in dokončano v ljubezni, vam odgrne solnce večnega praznika — pri Očetu...«

In moje misli se ustavijo — ob tem odmevu z grobov.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Pol nej b se pa člouk ne jeziju? A je še kakšna pravica na svet? Jest mislm, de ne! Kokr lašč se dela use narobe, sam de se

Idem nagaja in jh jezji. Zdej nej pumislja, kua se je spet zgudil! Kene, mi mama u Iblan električni tramvaj; ke ga mama pa že mi, b ga mel pa tud Šiškarj rad, ke se jm glih zmeri kam medi, kokr nam. Zatu fehtaja Šiškarj zajn vs cajt, kar tramvaj voz pu Iblan, pa use zaštojn. Nardt jm ga nečja, pa je vn. Unkat, k je bla na rotuž ubčinska seja, pa zvema nankat ud enga prefeserja, k je tud ubčinsk svetnik, de je električni tramvaj pretečen let pelu še die, kokr tud mesca. Zdej nej pa rečja, če je tu kašna pravica! Kene, Šiška je tlela pred nusam in ldje b se rad vuzil, nak, tramvaj pa neče vozt, sam de ldi jezji; gor preke mesce pa pele, ke ni nubedn iz mesca za tramvaj fehtu. Tir je glih narobe svet! Če

b ldje fehtal, de naj b tramvaj du mesca pelu, b ga pa nalaš preke Šišk naredl. Clouk b ud jeze počn, kedr kaj tacga sliš.

Pol pa še neki! Uni sa gvišn že šlišal, al pa murbit člu bral, de sa u Marpurg ubčinsk svetniki iz županam na špic, prepovedal use sluvenske napise pu mest. Buh na przaden, de b vidl pr kašnmo trgouce sluvenska tabla. Tu b ga prec ukul prnesl in mu tista tabla na glau razbil. Glih tku je u Cel! Tist ta mal Ambrožič, ke sa ga Celani zatu za žepana naredl, ke glih bulšga nisa mel pr rok, je tud dau usm Celanem vedet, de na trpi, de b mel celsk trgouci sluvenske table, še clu prepovedu jm je, de na smeja Sluvencm nubene rči predat, tku de uja ud lakat hin, ke jh na druga viža na more iz lepa spud nog spraut. Takele špilaja nemškutari pu svet! Zdej se pa jest bujim, če naš gespud žepan in ta druh ubčinsk svetniki tula zveja, kuku pu svet nemškutari iz Sluvencm ukul greja, de znaja tud naš gespud žepan zašafat, de morja usi iblansk trgouci ta nemške table dol pubrat in jh u Iblanca zmetat. Vidja, tega se jest bujim, zatu, ke b pol guvurl pu svet ud Sluvencu, de sma gmn in de nemškutarjm pu žeulejn strežema. Tu b na blu prou, de b se nam tkula kredit pu svet puderu, ke sa nas du zdej še pousod velik ubrajtal.

Če b biu jest tkula iblansk žepan, jest b zanalaš zašafu, de morja tud iblansk trgouci

svojo srečo. Pravkar se trepetajoči Farlaf postane zopet bahat dovtipnež ter se čuti slavnega zmagovalca nad Ruslanom, čegar nevesta bo vendarle še njegova ženica.

3. slika. Ruslan je zašel na strašno polje, pokrito z okostnjaki in mrtvaškimi glavami. Tudi junaka obide tu za hip groza in boji se, da je zašel morda na konec svojega življenja. Izgubil je že ščit in meč, padel mu je v boju zvesti konj, a ostala mu je sulica. Tedaj zagleda veličansko glavo za seboj; glava ga večglasno pozivlja, naj zbeži, sicer je izgubljen. Ruslan pa naskoči grozno glavo s sulico ter jo prebode; glava se zamaje — in pokaže se pod njo skriven meč. Ruslan vzame meč in ga zavijti. (Glava je Črnomorovega brata; Črnomor se je iznebil svojega brata, ker je hotel biti sam posestnik tega nepremagljivega meča; sedaj kraljuje Črnomor sam v svojem gradu; vsa moč njegova pa tiči v tem meču ter v njegovih ogromni bradi. Sicer pa je Črnomor pečen-človek brez poguma.) Glava umre, in Ruslan odhaja dalje, da malega poišče čarovnika, ki je skrnil Ljudmilo.

III. Odaliske v haremu prepevajo večerno pesem, vabeče potnika v nesrečo. Tu pride ostavljena Gorislava in kliče hrepeneče Ratmira, katerega išče že dolgo brez uspeha po svetu. Komaj pa odide Gorislava, nastopi po dolgem potovanju, ves utrujen, Ratmir; zmujen leže in se spominja nekdanjih srečnih dni ljubezni sredi lepih deklic. Tedaj se vrne Gorislava, srečna, da se je vrnil njen ljubljenelec, a — on je ne mara več. In Ratmira obkolijo odaliske ter ga vabijo, naj ostane pri njih. Zaman ga svari Gorislava, naj ne veruje lokavim čarodejkam; Ratmir je omamljen od odalisk in gluha za svaritve resnične ljubezni. Tedaj pride še Ruslan, ki je tudi zašel v ta kraj lepih čarovnic ter misli, da je v gradu Črnomora. Oba je zapeljala Naina v to pogubno past, da bi ne rešila Ljudmilo. Iz nevarnosti reši junaka stari Finec, ki zapodi v beg čarodejne odaliske ter pouči Ratmira, naj zapuše Gorislavi, Ruslanu pa pokaže pot k Ljudmili.

IV. dejanje. Ljudmila, ujetnica Črnomora, je obupala, da bi jo Ruslan še rešil, ter hoče že skočiti v morje. Tu začuje glas: »Sklep usode ubogaj, čakaj in živi! Črnomor te ljubi, bodi srečna z njim in uživaj njegovo bogastvo!« Ljudmila pa zavrača vse čare, ker se jej stidi starec Črnomor in ker je zvesta le Ruslanu. Tedaj jo čarovne deklice zazibljejo v spanje, da pozabi svojega očeta in izvoljenca ter postane, ko se zbudi, brez volje kot otrok in ljubica Črnomora, ki nastopi z vsem svojim sijajem. Tedaj se začne pred gradom tromba, ki naznanja prihod rešitelja Ruslana. Črnomor odhiti na boj, čarovnice pa obdajo spečo Ljudmilo. Vesele se, da bo poginil tudi Ruslan pod sivim zidovjem čarobnega gradu. Toda glej, Ruslan pride zmagovalen in vihti na svojem meču brado Črnomora. Ljudmila pa mirno spi, in Gorislava pove Ruslanu, da mu je nevesta začarana v spanje; naj jo vzame torej sabo v Kijev ter skliče vse čarovnike, da jo zbude iz sná. Vsa družba spremlija Ruslana, Ratmira in Gorislavo, ki se žalostni vračajo s spečo devico v daljino očetnjavo.

V. dejanje. Svetozar plaka ob speči Ljudmili, ki je ne zna zbuditi nihče. Prijatelji in prijateljice budé zakleto knežnjo, a zaman. Tudi Farlaf ne vé sveta in pomoči; zaveda se pa, da se mu je čarovnica Naina rogala, ko mu je obljubila, da mu pošlje Ljudmilo. Res, poslala mu jo je, a spečo in kakor mrtvo! K molitvi se zateka vsa družba, in sedaj prihiti

Ruslan, ki je bil izginil, ko je pripeljal Ljudmilo domov. Dobil je pri starem Fincu čaroben prstan čudodelne moči. Ta prstan natakne Ruslan spavajoči Ljudmili, ki se takoj prebudi in vstane. Srečna objame očeta in ženino, družba pa kliče »Slava!« Ruslanu in Fincu. Naj sije slava domovine kot vrh nebesa plamen večnega solca! Gorje sovragu Rusije! Naj se razcveta naša očetnjava v vekov veke! Slava junaštvu ruskemu, ki je premagalo vse črne sovraže ter se ovenčalo z novo zmago.

Puškinov romantični ep, čegar jedro tvori ruska narodna pravljica, je izšel leta 1820. Pristaši romantike so bili nad »Ruslanom in Ljudmilo« navdušeni, pseudoklasična literarna stranka pa je Puškinov umotvor ostro grajala. 22 let nato je Glinka po Puškinovi snovi in mestoma doslovno uporabivši Puškinovo pesnitev, spisal in izročil odru svojo opero. Uspeh je bil sijajen! Veleugodni vpliv italijanske glasbene škole in sadovi Glinkovih temeljitih študij kontrapunkta na Nemškem, hkratu pa poznanje prelestnih ruskih narodnih popevk in ruskih plesov, — vse to se je v tej operi zlilo v harmonično celoto. Ruski narod je z vso dušo vzljubil svojega narodnega mojstra Glinko ter mu je postavil v dobi jedva sto let po njegovem rojstvu v Novospaskem poleg Smolenska že dva spomenika: v Smolensku in v Peterburgu.

Ali pa je pesem »Ruslan in Ljudmila«, kakor jo je spesnil Puškin in uglasbil Glinka, res le romantična pravljica? Ne! V tej pravljici se skriva krassen simbol, ki so ga prav dobro razumeli vsi sovražniki slovanstva, zlasti pa sovragi Velike Rusije.

Ruslan je posebej simbol zdravega, resnega, junaškega ruskega naroda, Ljudmila, krasna deva, simbol ruske zemlje. Za njeno posest se boré razni elementi: orijentalni tujeec (Ratmir) brez resnične ljubezni, lenobni konservativni strahopetnež (Farlaf), ki v strahu pričakuje rešitve in pomoči od višjih moči, a drži roke križem, ter naprednjaški, požrtvovalni, junaški narod (Ruslan), ki preliža za svojo rodno zemljo vročo svojo kri v bedi neustrašno dotle, da zmaga ali pa častno pade. Finec simbol slovanskega morja in gorovja, pomaga Ruslanu do trumfa in Ljudmilo, ruska očetnjava, je zopet svobodna suženstva sovražnikov (Črnomor in Naina).

Zanimivo je, da je slovenska opera v Ljubljani drugi slovanski ensemblé v Avstriji, ki izvaja »Ruslana in Ljudmilo«: za Prago takoj Ljubljana!

Ulogo Ruslana poje g. baritonist O u ř e d n i k L j u d m i l o g a. primadama S k a l o v a, Svetozarja g. basist B e t t o t t o, Farlafa g. režiser R á n e k, Ratmira gđ. altistka R e i s s o v a, Gorislavo gospđ. koloraturka P r o c h a z k o v a in Finca g. prvi tenorist p l. R e z u n o v.

Včeraj so ponavljali »Giocondo«. Gospod Taborsky je umel vlogi Lucija Settala vdihniti bogato življenje, zato je tudi dosegel resničen uspeh. Njegov izraz duševnega boja, trud, da pozabi prošlost, prekipeljoča hipna ljubezen do svoje soproge, toda le v enem svetlem momentu, a kmalu potem zopet razjedajoča strast ljubezni do Gioconde, vse to je g. Taborsky z rutino pravega igralca izvedel tako, da bi bilo težko boljše. Najbolj naraven je duševni proces Silvije. Težka in naporna je ta vloga, ker zahteva vse sile v vseh niancrah igralske umetnosti. Vsak hip prinese Silviji drugo duševno razpoloženje. Vloga v rekah gospe Taborske je bila zmage gotova. Od prestanega strahu in srčne boli strta

sluvenski in pu nemški pu vseh oglih pu Iblan ubesl, de b Iblančan ne puzabil, de jm županuje tku punižn gespud.

Bolču Pepe je drgačn tč! Če nemu kašna reč na paše, ja kar prec kasira in na čaka še le na prložnast. Na ta viža je naredu unkat iz Zancckam, k se ga je na plac za pudpajzdha priju. En cajt sta šla lepu ket dva ta nar bulš prijatla ajnkhenkt skp; kokr se je pa Bolču Pepe spomnu, kašna velika zverina je on, k se je spomnu, de ma pr sojmo voz gumalastka na kuleseh, Zancck ja pa še na petah mt na more, ga je prec udrinu ud sebe in ga začeu zmerjat, kuku se upa nega, ubčinskega svetnika, žepanuga prijatla, fajerber untrhaupmana en takla, kokr je Zancck, k ni uspred in uzad nč, kar tkula ke je en dan za pudpajzdka prjemat, ket enga prijatla ud enga prijatla in se iz nim pu plac pustaulat.

Zancck je mal debel pugledu Bolčuga Pepeta, ke ga je tku obšofu. »Le pucak, Pepe; jest te im ze zamelku; us ti tlela mene, k sm ud gerspuda žepana ta desna loka, na ta viza zalu, namest de b biu se veseu, de se cm iz taba obgebat!« tku mu je puvedu Zancck, pu-stu Pepeta u štih in tku letu nazaj preke rotuž, de je en brajnu, k je pretršilček predajala, u korba stopu. Bolču Pepe u že še na tu pršou, de se iz Zancckam ni za špasat. Tu mu jest že naprej puvem, de u pr prhodnh vultivah fliknu, za tu u že Zancck skrbou, ke na trpi, de b kašn ud negavh suvražnku na rotuž kumnderu. Jest pa zmeri trahtam, de se Zancck pršmajhlam, zatu pa tud na u nekol douh pa m sedou na rotuž, pa ne u špehkamr, ampak u ta velkmo zol.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

srečna, da okreva Lucija in v nadi, da se ji odpre novo življenje, dasi še vedno v dvomu, presrečna v hipnem, skoro nenaravnem izbruhu ljubezni svojega soproga, bila je gospa Taborska bodisi v kretanjah ali izrazih obraza vrlo dobra, dasi ne moremo prikriti, da bi nam bilo mnogo boljše ugajalo nekoliko manj sentimentalnega hrepenenja in preglasnega vzdihovanja. Mnogo boljše je bila v drugem in tretjem dejanju, ko vzkipi v njej čut žaljenega ženskega ponosa, se vzbudi vsa moč in energija, tako da sklene brezpogojno iztrgati ljubimki svojega soproga njen plen. Tu je bila zlasti izborna v dialogu z Giocondo. — Najboljša pa je bila v zadnjem dejanju, ko je svojo nesrečo prenašala z ono resignacijo, ki jo daje zavest, da mora živeti vključno temu, da je izgubila — vse. Zbode jo vsak glas, vsaka beseda, da se zdrzne, vendar hoče biti krepka. Materinska ljubezen pa, ko ne more objeti svojega deteta, izbruhne v krčevitem jok. Ta prizor pa nam je naslikala gospa Taborska s tako resničnimi barvami, da smo pozabili, da je vse — sestav igre in življenje njenih oseb — le lepa iluzija in da je daleč, daleč stran od resničnega življenja.

Vspreh drame v celoti je bil dovoljen, ker so poleg glavnih vlog tudi ostale bile v dobrih rokah. — Gđ. Noskova je značaj Gioconde prav dobro umela, le izvesti bi ga morala z nekoliko večjim temperamentom. Gđ. Dragutinovič in Nučič, gospe Danilova in Barjaktarovička so dale skupini cele dramske slike primeren obris in tudi male Beate bi težko pogrešali v tej skupini.

Občinstvo se je precej številno udeležilo predstave; pa kdo more zato, če igra ni prijala okusu vsakega posebej.

Nemški spomini.

Že zopet govori vse o Nemčiji, v ospredju pa je Viljem. Spomini Hohenlojevi so ga hudo razburili. In pravzaprav ni nič na celi stvari. Hohenlojeva knjiga ni za nas nič novega, ker vemo, da se z usodo narodov še sedaj igrajo diletantje in generalštabovci, kaj še le takrat, ko sta Bismarck in Moltke nemške države z ženjalno zvitostjo združila v cesarstvo. Morda je v tej knjigi najbolj zanimiva sledeča epizoda: Nekoč so ti visoki diplomate šli v gledališče k predstavi »Hannele«. Hohenlohe opisuje, kako se je fini družbi igra studila, ker je plebejska, za ministerijalne tajnike in feldmaršallajntante nerazumljiva. Pri kavijaru in šampancu so se gospodje še le znebili te demokratske more iz »Hannele«.

Nekoliko večjega pomena je za nas nekaj spominov visokozobraznega l. 1896 umrlega nemškega državnega svetnika Gefkena. Priobčil jih je odlični hrvaški politik v »Agramer Tagblatt«. Gefken je l. 1894 prepotoval južno Evropo, Balkan in Bosno ter obiskal tudi Zagreb, kjer se je pogovarjal s hrvaškim rodoljubom. Gefken je bil desna roka nemškega cesarja Friderika in je dobro poznal sedanjega Viljema. Hrvat je dejal, da je Viljem skrajno nedosleden vladar, ki ima pač živo domišljijo, a nobene dalekovidnosti. O ruskem carju je dejal, da ni nič drugega kot preoblečeni Anglež: veselijo ga angleški športi, obleka, čevlji, rokavice in angleški konji. Sicer pa je car velik prijatelj nemške kulture. Zato Nemčija nikakor ne misli na to, da stare francosko-rusko dvoezvezo, ker je prva in glavna naloga Nemčije, zjediniti evropske velevalsti proti Angleški.

To so torej nemški spomini, ki so sedaj na dnevnem redu. Izpozna se iz njih, da sedanja Nemčija živi zgolj od Bismarkovih idej, ki jih Viljem nerodno kopira. Zato je tudi umljivo, da so radi Hohenlojevih odkritij diplomati zagnali toliko krika. Izkazalo se je namreč, kakor tudi poprej že večkrat, da se državnik do danes še ničesar niso naučili in da je njihovo rokoletstvo ostalo isto kot za časa Tallevrandov in Metternichov. Njegovo slabost smo videli v teh knjigah in brezpomembnost. In ti mrličji niso vredni tolikoga zvočenja.

NUJNI PREDLOGI »OBSTRUKCIJE«.

Med nujnimi predlogi, ki so jih vložili češki radikali in agrarci in jih podpisali Tavčar, Plantan, Sternberg in Holansky, je več jako pametnih. Klofač predlaga, naj vlada poskrbi, da se v Avstriji ne bo moglo kaj takega zgoditi kot v Kopniku, Sternberg zahteva, da se v Pragi napravi v cesarskem dvorcu v Hradčanih spomenik članom češkega plemstva, ki so jih l. 1621 obglavili. Choc predlaga, naj se takoj uvede v armadi enoletna služba. Stein interpelira vlado, zakaj vleče bivši minister za notranje zadeve grof Bylandt-Rheidt na leto 40.000 K pokojnine, ki se mu je podelila od cesarja. Hannich se huduje nad cesarja, ker je pozval k sebi parlamentarne ministre in nanje pritiskal da naj hitro rešijo volilno reformo. Naposled se pa še Sternberg pritoži, ker je v zapisniku zadnje seje, da je vladalo »veselje«, ko je vtemeljeval svoj predlog. Sternberg pravi, da to ni res in da »so se takrat smejali le trije osli«. Konečno razloži Sobotka, zakaj češki radikali obstruirajo. Po njihovem mnenju je namreč volilna reforma krivična, sloni na »principu avstrijskega švin-dla« in sovraštva do Čehov. Naposled vpraša Sobotka predsednika, ali vzame na znanje to izjavo. Prihodnja seje bode v ponedeljek.

ODSEK ZA VOLIVNO REFORMO.

Seja odseka za volivno reformo, ki je bila napovedana za 31. t. m., se vrši v ponedeljek ob 10. uri dopoldne.

PRORAČUNSKI ODSEK. — IZBOLJŠANJE POLOŽAJA DRŽAVNIH URADNIKOV.

Proračunski odsek, kateremu predseduje Kathrein, je izročil pogodbo z Lloydom pod-

odseku. Na mesto izstopivših in umrlih članov so v ta pododsek izvolili poslanca Schweigla, Kolischerja, Pittacca in Mastalko. Na vprašanje Baernreitherjevo, kaj je z dalmatinskim parobrodstvom, z brazilsko in vzhodnoafričansko progo, je sekijski šef Stibral izjavil, da je vlada nanovo preuredila dalmatinski parobrodni promet in brazilsko progo. Dotične predloge bo vlada kmalu izročila odseku, oziroma pododseku, ki se obravnava o Lloydovi pogodbi. Nato je odsek sklenil, da se prihodnji teden sestane zato, da se posvetuje, kako izboljšati razmere državnih, predvsem poštних uradnikov. Dr. Elvert je pozval vlado, naj odseku predloži proračunano svoto, ki bi bila potrebna, da se dovoli državnim uradnikom štirih najnižjih činovnih razredov 20odstotna draginjska doklada.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Posebna komisija gosposke zbornice proučuje obrtni zakon, zakon o rajonarjanju pese in o lokalni železnici Trident-Malč.

NASILSTVA V BOSNI.

Zapleni liste, pa — mirna Bosna! To je sad balkanske politike blaženega Agenora Goluhovskega. V srbskem kraljestvu je dražil poštene Srbe, v Bosni pa hujskal Srbe proti katoličanom. O zadnjih nemirih v Sarajevu svet še ni izvedel resnice, ker bosanska vlada pleni brzojavke. Srbi so vplili po cestah: »Doli s katoličani!« »Doli z Avstrijo!« »Doli s Francem Josipom!« »Živel kralj Peter!« Pretepli so katoliškega duhovnika Barbiča. Sarajevski krajni poveljnik major Benčević je vladu proti izgredeknom ponudil vojaško pomoč, toda vlada jo je odklonila. Vodji Srbov sta uradnik Milodinovič in profesor na učiteljskiu Stjepanovič. V Bosni so konsignirane garnizije, srbski dijaki po deželi pridno agitirajo in le Turkom se je zahvaliti, da ne pride do pobojev, ker si Turki sedaj zaradi svetega ramazana nočejo kaliti miru. 26. oktobra zvečer je 600 Srbov nameravalo napasti v Sarajevu semenišče, stanovanje korarjev in »Hrvatski Dom«. Vojaška oblast je prisilila vlado, da je morala z vso policijo pred »Hrvatski Dom«, da štiti Hrvate. Vendar pa še dozdaj niso zaprli kolovodji izgrede, dasi ju vsakdo pozna.

HRVATI O OGRSKI KRIZI.

Neki hrvaški dnevnik je položaj, ki sedaj na Ogrskem lahko izzove krizo, lepo označil. Pravi: Pitreich je mislil, da bo na Ogrskem tudi pod novo koalicijsko vlado nadaljeval staro politiko »fortvurstlovanja«, pa se je opekel. To je res. Vojni minister je upal, da koalicija počasi pozabi na vzroke, ki so prisilili krono, da sklene z novim ogrskim ministrom neljubo pogodbo, in da bo potem mogoče spraviti vojaške zadeve počasi z »vurštlarijo« pod streho. To je edino primeren izraz za našo politiko.

NAJVIŠJI ZDRAVSTVENI SVET.

Najvišji zdravstveni svet za Avstrijo je izvolil za svojega predsednika profesorja dr. Ernesta Ludwiga.

GROF BECK GARDNI STOTNIK.

Cesar je imenoval bivšega šefa generalnega štaba Becka za stotnika prve arcijske telesne garde.

PRINC LIECHTENSTEIN ZA SKUPEN NASTOP VSEH KRŠČANSKIH STRANK.

V Lincu se je vršil preteklo nedeljo sijajno obiskani shod. Razpravljali so o svobodni soli. Na shodu je govoril med živahnim odobravanjem tudi princ Liechtenstein, ki je naglašal med drugim: Po judih vodena socialna demokracija in nemški radikali v službi protestantske propagande zdramijo vse zaspance v liberalnem in nemškonarodnem taboru in jih potegnijo za seboj. V nas je moč, da se upremo in premagamo sovražnike krščanstva. Nemški katoliški kmetje, ki so jih judovski liberalci tako zaničevali kot klerikalce, so prestali težak boj za krščanstvo. Pred dvemi desetletji so stali ob njihovi strani v obrambo vere krščanski socialci. Dolgo zasramovani in prezirani križ smo zopet zasadili na Dunaju in na Spodnjem Avstrijskem. A zdaj, ko je pred durmi splošna volilna pravica, moramo nastopati skupno. Odbila je zadnja odločilna ura. Ako odpošlje krščansko ljudstvo v državni zbor toliko zanesljivih zastopnikov, da bodo imponirali, ni naša domovina v nevarnosti, a če podležemo, se ne izognemo grdega kulturnega boja. Liechtensteinove besede naj upošteva tudi slovensko ljudstvo.

POGODBA MED KRONO IN KOALICIJO. — AERENTHAL V BUDIMPEŠTI.

Poslanec Eötvös bo interpeliral ogrsko vlado, naj obavi pogodbo med njo in med krono in napravi konec tendenčnim poročilom o tej pogodbi. Glasilo bivše liberalne stranke »Budapesti Naplo« pa sedaj celo trdi, da se je ogrska vlada nasproti vladarju celo zavezala, da bo v svojem času zbornici predložila predlog, naj se zviša število novincev. — Novi minister ze zunanje zadeve je v Budimpešti z Wekerlom skor o dve uri konferiral. Wekerle je nekaterim politikom po tej konferenci izjavil, da vlada med njim in Aerenthalom popolno soglasje. Važna je neka druga izjava Wekerlova o vojaških novincih. Dejal je nekemu časnikarju: »Vprašanje o vojaških novincih bova obravnavala s Schönaichom. To vprašanje sedaj sploh ni aktualno. Ali je sploh kaj posebnega? Vsak vojni minister rabi novincev! Glavna stvar je to, pod katerimi pogojli mu jih homo dali!«

AERENTHAL STOLYPINU.

Ruski ministrski predsednik Stolypin je Aerenthalu čestil na imenovanju. Aerenthal mu je odgovoril, da bodo vsa njegova prizadevanja merila na to, da ohrani tudi v bodoče odkritosrčno in prijateljsko razmere med Avstrijo in Rusijo.

AERENTHAL SE SNIDE S TITTONIJEM?

Iz Milana poročajo, da se bosta ond v kratkem sešla avstrijski minister za zunanje zadeve baron Aerenthal in pa italijanski minister za zunanje zadeve, Tittoni.

SRBIJA.

V Srbiji so zelo nezadovoljni, ker so Ogrji zavrnili v Oršovi srbsko deputacijo. Sedaj poročajo, da ogrski ministri niso hoteli niti iz vozov stopiti, da bi jim ne bilo treba govoriti s Srbi. Pri Rakoczyjevi krsti jim Mažari res niso pustili govoriti. — Kraljevi ukaz ugodi prošnji prestolonaslednikovega pobočnika, ki je prosil, naj ga prestavi.

RUSIJA.

Car je izdal ukaz, ki starovercem in ostalim sektam pravoslavne cerkve dovoljuje ustanavljati verske občine, graditi cerkve ter voliti lastno duhovščino. Pravijo, da hoče car s tem utrditi svoje stališče, ker so staroverci hudi reakcionarci. — Druhal je v Peterburgu skušala zabraniti gasilec gasiti ogenj, ki je izbruhnil v delavskem predmestju. Prezeli so cevi in jeli pleniti po hišah. Stotnija vojakov je druhal konečno razgnala. — Vlada je zatvorila razum peterburškega tudi kazansko vsučilišče.

SOLSKA POSTAVA NA ANGLEŠKEM V ZBORNICI LORDOV PROPADLA.

Zbornica lordov je pristavila k novemu zakonskemu načrtu o šolstvu določbo, da se ima na šolah vsak dan obligatorično poučevati veronauk. Postava pride torej nazaj v poslansko zbornico in bo najbrž izročena komisiji obeh zbornic, da se domenijo o prepornih točkah.

NEMIRI V MAROKU.

Med anjerskim in fabrojskim plemenom je blizu Tangera prišlo do boja. Rajzuli namerava v Arcili pobirati carino. Francoski vojni minister pošlje v Maroko sposobne častnike in podčastnike, ki bodo preuredili maroško policijo. V francoskem ministrskem svetu je vojni minister izjavil, da izdeluje načrt, kako reformirati vojna sodišča.

Dnevne novice.

+ **Belokrajinska železnica.** Konsorcij je imel preteklo nedeljo sejo pod predsedstvom grofa Harracha na Dunaju. Med drugim so se pri tej seji upoštevali ugovori občine Vinica in drugih občin črnomajškega okraja, ki zahtevajo, da se črta podaljša od Črnomlja do Vinice, odnosno do hrvaške meje pri Vinici. Konsorcij je popolnoma soglašal s željami teh občin in soglasno sklenil vložiti pri železniškem ministrstvu odločen protest zoper to, da se je dovolila le črta do Črnomlja, ne pa tudi do hrvaške meje pri Vinici, kakor je bil konsorcij prosil. Konsorcij zahteva od vlade, da se dovoli cela zaprosena črta do Vinice. Zaedno je konsorcij sklenil, da doslej dovoljena pripravljana dela za črto do Črnomlja in Metlike, kakor hitro mogoče tudi začne. Treba bo popred pokriti stroške teh pripravljavnih tehničnih del (trasiranja), ki so proračunani na 35.000 K. — Konsorcij ima upanje, da te stroške v kratkem pokrije. V tem slučaju se še leto s prične s trasiranjem.

+ **Tržaško šolsko vprašanje** je tudi eden izmed predmetov, koje hočejo liberalni slovenski poslanci uporabiti, da »onemogočijo« volivno reformo. Stavili so namreč zdaj, ko ima priti volivna preosnova pred državni zbor, v tem oziru nujni predlog. Toda, ker vedo, da je »onemogočenje« brezuspešno, zato so se takoj začeli hvaliti, da bodo s tem zopet diskreditirali »Slovansko zvezo«, ako ne bo pirala njihovega obstrukcijskega nujnega predloga. Slovenski liberalci se namreč niso potrudili, da bi dobili 20 podpisov za svoj predlog, kakor so to storili češki poslanci, ampak so prepustili usodo svojega predloga zbornici, dobro vedoč, da ne prodrejo, ker nimajo niti najmanjšega namena pospešiti tržaškega šolskega vprašanja. Da se veči! Pri glasovanju za podpero v prilog njihovega predloga niti Ferjančiča ni bilo navzočega, Gabrščka in Srbov pa še sploh ni na Dunaju. Sedaj pa hočejo ti ljudje s tako neresno akcijo zaupanje vzeti »Slovanski zvezi«! Res diskreditirali so nekaj, a to je samo tržaško šolsko vprašanje! Seveda »Edinost« vkljub temu ne bo svojih solz pretakala nad liberalci, ampak nad »Slovansko zvezo«. In tako bo postalo »reševati Tržacane« zadnji pripomoček za podaljšanje življenja naprednega kluba, »Edinost« pa bo umirajočemu prijatelju še nekaj časa ljubeče držala mrtvaško svečo. Veseli nas pa, da jih dobota po grbi ob ti priliki od vedno pravične »Edinosti« poleg naših poslancev tudi Gabršček in Ferjančič. V lepi družbi so!

+ **Kopniški stotnik** se je že parkrat prikazal tudi na avstrijskem političnem obzoru in sedaj so ga češki radikali celo stlačili v svoje »duhovite« nujne predloge, s katerimi mislijo obstruirati volivno reformo. Gospod Klofač je namreč nujno predlagal, naj se pozove vlado, da skrbi, da se ne bo tudi v Avstriji zamoglo zgoditi kaj takega, kar je Nemčiji storil kopniški stotnik. Ta predlog so podpisali Sternberg v družbi s Tavčarjem in

Plantanom. Res, tesno sorodstvo spaja te ljudi s pruskim črevljarjem, ki je par ur igral v Kopniku stotnika. Ni čuda, da se Rusini niso hoteli udeležiti tega »Überbrettla«, kjer se v skupni slogi kažejo največji tragikomični talenti naše zbornice.

+ **Ali je dr. Ferjančič izdajavec?** Na to vprašanje naj odgovorijo prijazno »Slovenski Narod« in drugi listi, ki so svojedobno dr. Šustersiča hudo napadali, ker po njihovem mnenju ni energično nastopil proti avtonomističnem predlogu poslanca Starzinskega. Sedaj pa se je pripetilo, da »dični« dr. Ferjančič, najmlajši član volilnega odseka, ni samo niti storil proti Starzinskega predlogu, temveč je še celo zanj glasoval, akoravno je še pet minut popred pripovedoval, da je za slovenskega poslanca nemogoče za ta predlog glasovati! Torej zdaj na noge junaški branitelji obmejni Slovencev, »Narod« in tovariši! Povejte no sedaj, ali je dr. Ferjančič izdajavec? Razložite no to stvar pred širnim svetom! Dr. Šustersiču je svojedobno očital »Narod« v posebnem uvodniku, ki ga je bil spisal sam dr. Tavčar, da je za deželno avtonomijo nalašč iz »maščevanja« nad pokrajinskimi Slovenci, ker mu delajo težkoče pri volilni reformi. Zakaj je pa Ferjančič zdaj nenkrat za deželno avtonomijo, ko so vendar obmejni Slovenci tako lepo trobili v liberalni rog radi volilne preosnove? In taki politikastri hočejo igrati ulogo v našem narodu!

+ **Penzijsko zavarovanje zasebnih nastavljenecv** je včeraj gosposka zbornica odobrila brez debate. Zasebni nastavljenici v Avstriji imajo sedaj kolikor toliko preskrbljeno starost. Dolgo je trajal boj za ta kosček pravice zasebnih nastavljenecv, sedaj pa je »dobrojevan«. Zasebni nastavljenici se bodo ob tej veseli vesti gotovo s hvaležnostjo spominjali mož, ki so stali na čelu tega gibanja in med katerimi sta s peresom in besedo stala v prvi vrsti naša domačina gospod Blechschmidt in g. Silvester Skerbinec.

+ **Kjer je kaj umazanega**, povsodi najdemo s posebno vnemo angaževanega dr. Tavčarja. Ko se je šlo za denunciranje deželnoobdorskega uradnika, je nosil dr. Tavčar bandero. Ko je čutil deželni odbor potrebo po zanesljivih informacijah dr. Bleiweisa vzeti deželnega kurjača Jankarja v svoje otročje smešno zaščito, je bil zopet dr. Tavčar tisti, ki se je potezal za »dobro stvar«. In tako gre to dalje. Del, katerih se nikdo ne loti, ne brani se prevzeti dr. Tavčar. V privatnih pogovorih se izraža o dr. Bleiweisu tako, da ga je veselje slišati — uradoma preganja do krvi vedoma ljudi, ki imajo uradoma isto mnenje, kakor dr. Tavčar privatno. Neverjetno je, da se najdejo ljudje, ki so hodili svoje dni po najčistejšem vzduhu najvišjih gora, a se počutijo danes najbolje v najbolj smrdečih kloakah. (»Naš List« 30. okt.)

+ **Kanonično umeščen** je bil dné 30. okt. č. g. Frančišek Pavlin na nodeljeno mu župnijo Št. Vid nad Cirknico. Hkrati je bil imenovan za soupravitelja župnije Sv. Trojica nad Cirknico.

+ **Osebnne premembe** v ljubljanski škofiji: Podeljena je župnija Banjaloka pri Kočevju č. g. Antonu Medved. Župniku na Sv. Gori. Premeščeni so sledeči gg. kapelani: Janez Mihelčič iz Železnikov kot župni upravitelj v Zaplano; Rihard Smolej iz Dola v Železnike; župni upravitelj na Sv. Platinu, Adolf Knol je premeščen kot župni upr. na Sv. Goro. Nameščen je gospod Josip Podlipnik kot kapelan na Krki.

+ **Deželni odbor in zdravniški stan.** Kakor čujemo nameravajo gg. zdravniki napram odlokom kranjskega dež. odbora proti zdravnikom na Studencu zavzeti stališče na prihodnjem zborovanju »Društva zdravnikov za Kranjsko«.

+ **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Vabilo na izvanredni občni zbor, kateri se vrši v torek, dne 6. novembra t. l. ob 7. uri zvečer v mali dvorani hotela »Union«. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. O prosti organizaciji zdravnikov na Kranjskem in v Ljubljani. — Poroča g. primarij dr. P. Defrancheschi. 3. Razgovor o stanovskih vprašanjih. 4. Raznoterosti. Dr. V. Gregorič, t. č. predsednik.

+ **Novemberski častniški avanzma v 3. armadnem zboru.** Feldmaršal je postal generalni major, divizionar v Ljubljani Dillmann pl. Dillmont. Krajni poveljnik v Trstu Anton Dolenc je avanziral za podpolkovnika, stotnika Richard Müller pri 27. pešpolku in krajni poveljnik v Ljubljani Karol Janiczek za majorje, za stotnika I. razreda stotnik Lonek pri 17. in dr. Gasteiger pri 7. pešpolku, za nadporočnike poročniki Zdenko Mottl in Ferdinand Pshorn pri 27., Samo Vošnjak pri 17. pešpolku, za poročnika častniški namestnik Ivan Riedlinger pri 27. pešpolku. V mornarici sta avanzirala za kontreadmirala linijska kapitana pl. Schwarz in Rihard Dreger, za linijskega kapetana fregatni kapetan Račić, za nadstrojevodjo strojevodja I. razreda Robert Knez.

+ **Novice iz Zagorja ob Savi.** Začasni pokoj je dobil gospod kapelan M. Sušelj zaradi bolezni in odšel v Karlovo vare iskat zdravja. — Gospod učitelj J. Stepišnik ima za par tednov dopust. Zato je v zagorski šoli ta čas v dveh razredih poldnevni pouk. Otroci nimajo nič proti temu. — Kap je zadel v soboto, dne 27. t. m., gospo Apolonijo Rohrbeck pri trgovcu g. Intiharju. — Pokopana je bila v soboto gospa Filomena Müller, rojena Kosem, iz Bevskega. — Novi sotrudniki »Slovenca« so postali zagorski socialni demokratje. Pošiljajo »popravke«, ki so prav imenitni. Cobalov »popravek« je bil že v pripombi uredništva prav dobro označen. Je res tako! — Trgovca Müller je tudi v »Narodu« surovo napadel gospoda kapelana, češ, da je od odgovoren za »Slovenčeva« poročila ter da so obrekljiva. In okrog se je ustil, da ga bo v treh mesecih sprevil iz Zagorja. Veliko moč si pripisuje. — Ko bi ne imeli vsaj nekoliko sočutja z njim, ker ravno žaluje po umrli sinahi, bi še več povedali, tudi kako je kazal gostom črne ognjene žganjarske steklenice, češ, da žalujejo po pijančku Höherju itd. Naj gospod Müller nekoliko manj govori! Bo veliko boljše za njega.

+ **»Rus« opeharil Tržacana.** Neki znani tržaški trgovec se je v Italiji v nekem kopališču seznanil z bogatim »Rusom«. Rus je trgovca obiskal davi v Trstu in bil sprejet z izrednimi častmi. Ko je Rusu zmanjkalo denarja, je Tržacana prosil za posojilo 1500 K, in mu za varščino zastavil 3000 K. Trgovcu mu je dal denar drage volje. Toda Rus ni bilo več nazaj in ko je trgovec šel v zastavljavnico po zastavnino »Rusovo«, vredno 3000 kron, so mu povedali, da je Rus zastavil zlati gumb za 3 krone, na listini pa pripisal tri ničle, da je trgovec ogoljufal.

+ **Zvišanje poštnih, brzojavnih in telefonskih pristojbin.** Industrijski svet je sprejel v seji 30. t. m. resolucijo, kjer pozivlja vlado, naj dobro premisli, ali ne bi se morda našla še kakšna druga pot, da se zvišajo plače poštnim uradnikom, kot ta, da se zvišajo poštnine, brzojavne in telefonske pristojbine. Vlada naj zmanjša režijske izdatke. Če pa vlada res drugače ne more dobiti za uradnike denarja, naj zvišanje pristojbin uredi tako, da ne bo prometa oviralo.

+ **Desetletna vlomilca.** Dne 21. t. m. je bilo vlomljeno v stanovanje Jožef Abramič V. Bosco 11 v Gorici in ukradenih 28 K gotovine in en zlat prstan. Vlomilca je policija prijela kmalu potem v osebi 10-letnega Leopolda Humerja iz Solkana in 10-letnega Rafaela Španjola. Mlada vlomilca sta imela vitrihe, s katerimi sta čakala, da je šla Jožefa Abramič z možem na izprehod. Otroka sta ukradeni denar izročila potem doma svojim staršem. Humer 3 krone, Španjol pa 13 kron. Mati dekca Španjola je prišla na policijo izgovarjati pokvarjenega sina. Slaba vzgoja!

+ **Iz Šiške.** Znano vam bo, kako imenitne razmere vladajo v napredni Šiški. Kakor so originalni občinski očetje, je originalno vse, nekaj posebnega tudi šola. V kakih prostorih se nahaja, o tem ne govorimo. Ni čuda, da so Nemci zahtevali in tudi dobili svojo. Ne tožimo pa še toliko radi navedenega, namreč veliko bolj nad poukom samim. Učenci so med predpisanimi urami brez varstva po več ur sami, nadučitelj pa lazi po Ljubljani. Včasih pusti kakega učenca, da piše »pridne« in »po-redne«. Toda kaka je ta sodba, bo pač znano! Ko se pa pojavi gospod učitelj zopet v šoli, je pa razsodba. In kolikokrat se pripeti, da hodijo otroci s krvavimi uhlji in marogastimi hrbiti domov. Mesto, da bi gospod pokaral sebe, pretepa učence. Res so nekateri otroci tu razvajeni že od doma in potrebni palice, a če so nemirni tedaj, ko bi moral učitelj nanje sam paziti in jih odgojevati, a mesto tega po Ljubljani izgubljenih ur išče, se pač ne more nad njimi tako maščevati. — Pristojne oblasti, v prvi vrsti deželni šolski svet pozivljemo, da nastavi namesto dosedanjega vodje sposobnejšo moč. Če nimate moških, dajte nam vsaj ženskih; in gotovo bo boljše! Sicer je pa že skrajni čas, da stopi nadučitelj v zaslužni pokoj. Če so razmere take, pač ni čuda, da ustanavljajo Nemci svoje šole v popolnoma slovenskem kraju. Več občanov.

+ **Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi** bo imelo 10. novembra t. l. ob 7. uri zvečer v spodnjih prostorih restavracije Lonore na Ferdinandove tfride občni zbor s sledečim vsposedom: 1. Poročilo odbora o svojem delovanju v preteklem letu; 2. volitev predsednika; 3. volitev treh odbornikov; 4. samostojni predlogi.

+ **St. Peter na Krasu.** Učitelj družbine šole sv. Cirila in Metoda Engelman je celo predsedoval socialnodemokratskemu shodu in odobral in zahvaljeval se celo govorniku, ki je govoril zoper vero in poduk krščanskega nauka v šoli. Na to sem podpisani opozoril pri obnem zboru podružnice sv. Cirila in Metoda na Pivki in predlagal, da se naj glavni družbi naroči, da pazi, da se kaj takega ne bo več zgodilo, sicer za duhovnike in poštene ljudi v družbi ni več prostora. Da Engelman ni prav ravnal, so priznali tudi gg. udeležniki občnega zbora, pa niso imeli korajžje, da bi zanj glasovali; jih je pač izgovarjala kolegijaliteta. — Razmere med duhovščino in tukajšnjim učitelstvom so bile vedno dobre. Napraviti sedaj razdor, se pa dopisniku pač ne bo posrečilo. Grda laž pa je, da bi jaz kedaj g. nadučitelju le kak vinar nagrade odvzel. — Tisti, ki so se od nas udeležili katoliškega shoda, so toliko zavedni, da gredo na take shode, kjer se res kaj pametnega sliši, sami in jih ni treba siliti. Šli so pa vsi na svoje stroške, ker katoliški shodi pač niso gotove okrajne konference, kjer se povrnejo potni stroški. G. župan pa dà dopisniku z veseljem občinske račune v pregled in obljubi krono za vsak vinar, katerega bo našel v računih, da je šel za udeležnike katoliškega shoda. — Kar

se pa tiče službe božje, pa povem, da se ista opravlja vselej natančno ob določenem času in tako je bilo tudi 26. avgusta. Domači ljudje pa dobro poznajo našo uro in bodo dopisniku zelo hvaležni, ako jo enkrat temeljito popravi; seveda bo dopisnik storil to na lastne stroške, ko tako govori, da nekateri občino derojo. To v odgovor »Narodu« št. 245. Na druge budalosti ne odgovarjam in jih prepuščam izvrstnim železcem zvestih »Narodovih« bralcev v prebavo. Dober tek!

Anton Abram, kaplan.

+ **Poskušaj samoumor.** Iz Solkana nam pišejo: Včeraj, dne 28. t. m. je tu v Solkanu skočil v Sočo neki Ernst Kos iz Solkana. No, domačinom se je posrečilo, da so ga potegnili iz vode z drogom, ki ga navadno rabijo pri potegovanju drv iz Soče. Ali pri tem so mu prizadeli težko rano na vratu. Možu je okoli 40 let, pa je prišel ob svoje imetje, kar utegne biti vzrok nesrečnemu činu njegovemu.

+ **Investicijski program južne železnice.** Investicijski program misli južna železnica izvesti v treh letih. Južna železnica si bo morala nabaviti 200—300 osebnih vozov ter 250 do 300 strojev.

+ **Po odgovoru** so poslali iz Gorice nazaj v Idrijo 22-letnega Franc Černologarja, ki je po Gorici jedel in pil, ne da bi kaj plačal.

+ **Vročekrvna mlada Italijanka.** Sedemnajstletna Ana Ciani, doma iz Čedad v Italiji, je v nedeljo ponoči po plesu pri Gorjupu v Trstu lahko ranila na glavi s kamnom Ivana Mozetiča iz Renč. Kamen, ki je bil namenjen nekemu drugemu, je po nesreči zadel Mozetiča. Vzrok najbrže ljubosumnost.

+ **Našel se je zlat prstan.** Dobi se v našem upravnistvu.

+ **Opozorjamo** na današnji oglas tvrdke J. Perdan v Ljubljani, ki ima sedaj poleg zaloge vžigalce družbe sv. Cirila in Metoda, tudi edino zalogo Ciril-Metodove kave.

Rnjževnost in umetnost.

* **Jan Kubelik** koncertuje v Gorici 8. nov. v dvorani hotela »Central«.

+ **»Zora«**, glasilo katoliškega narodnega dijaštva I. številka XIII. letnika je danes izšla.

* **Koledar za kmetovalca za leto 1907**, katerega je spisal in uredil deželni mlekarški nadzornik Jakob Legvart, bo v kratkem izšel. Že prvi letnik je pokazal, da je bil ta koledar za našega kmeta neobhodno potreben. Koledar ima to leto popolnoma drugo vsebino. V koledarju je veliko kratkih in poučljivih spisov iz vseh strok kmetijstva, posebno pa govedoreja, prašičereja, mlekarstvo, gnojenje, umetna gnojila, sadjarstvo, vinarstvo, kletarstvo, hmeljarstvo, živinozdravstvo, kmetijski zakoni, uzorci za različne prošnje, uloge itd., zadružništvo, sejmi, knjigovodstvo, različne razpredelnice za merjenje lesa itd. Pri koledarju so sodelovali različni večaki posameznih strok.

* **»Pomladni glasi«**. Gospodom, ki si žele nabaviti »Pomladne glase« za mladino, ozir. društva itd., naznanjamo, da se dobe v zalogi »Cirilskega društva ljubljanskih bogoslovcev« še 3., 4., 6., 8., 9., 10. zvezek. V isti zalogi se dobe tudi še »Marjetice« in »Za resnico«. Cena broširanim »Pomladnim glasom« je samo 60 v brez poštnine. Naročila sprejema J. K o v a č, bogoslovec v Ljubljani.

Štajerske novice.

+ **Šhod pri sv. Lenartu nad Laškim.** V nedeljo, dné 28. oktobra po večernicah je zborovalo »Katoliško politično izobraževalno društvo« za laški okraj v Št. Lenartu. Shod je bil sijajen, udeležba za naše razmere velikanska. Za predsednika je bil izvoljen domači gospod župnik France Časlin za zapisničarja Vinko Laparnik. Gospod predsednik se zahvali za podeljeno mu čast in pozdravi vse navzoče. Potem razloži v prav poljudnem govoru novo volivno reformo in sicer: »Kaj je splošna in enaka, direktna tajna volilna pravica?« Mi podamo tu samo glavno misel prekrasnega govora, ki je kot magnet vplival na poslušalce: Ko je državi bila dana ustava, je bil s tem položen že temelj novi volilni reformi. Dokler ni s splošno izobrazbo dozorelo politično mišljenje in jasna zavest, je bil čas privilegijev, ki je imel ves časovni tek v svoji oblasti. A ljudstvo se je predramilo po luči izobrazbe in začelo čutiti, da živi v državi z ustavo. Če se reče, z ljudstvom se vlada, mora imeti ljudstvo tudi gotovo svoje pravice. Dolgo so ljudstvo privilegiji tlačili, a iskra vneta spremeni se je v velikanski plamen, ki je prešinil vse mase. Torej ali evolucijo ali revolucijo. Zakonito pot naj tedaj vstvari ljudstvu nova volilna reforma, kar se zgodi mora. Da pa svojega namena ne izgredi, je potreba, da jo prešinja duh katoliški, ki naj bo resničen in pravičen, da pridemo tudi mi od nekdanj tlačeni Slovenci do svojih pravic. Nato razloži v kratkem, a jedrnatem govoru gospod Jožef Kolarič, župnik pri Sv. Miklavžu: Kaj je storil liberalizem za kmečki stan? Liberalni duh pri postavodajalstvu je navadil nekako vse uničujočo povodenj na ubogo ljudstvo, spravil je državo na rob propada. Liberalizem nima srca za ljudstvo in mu je skrajno škodljiv. Zato, ker smo zavoženi in sami sebi prepusteni, si moramo pomagati z močno organizacijo, ki nam bo omogočila pota, do katerih nimamo sedaj pravic. Zato se ob sklepu veličastnega shoda sklene sledeča resolucija: Zborovalci političnega izobraževalnega katoliškega društva za laški okraj na shodu v Št. Lenartu predlagajo, da se **zdržijo vsi slovenski kmetje na Štajerskem v močno skupno organizacijo**, ki bo potem klicala slovenske poslance na zborovanja, jim tam razložila svoje težnje in želje, na katere se javnost mora ozirati.

Š. G. Rudolf Dostal, učitelj v Ljutomeru je sprejet na pedagogičsko akademijo na Dunaju.

Š. Brežiška policija. V interpelaciji naših poslancev beremo: »Občinski tajnik Karol Schallion je bil dozdaj kaznovan zaradi prestopkov po §§ 496, 411 (pretep), 331, zopet 411, 491 in zopet 491 kazenskega zakona. — Mestni stražnik Žerjav zaradi prestopkov po §§ 411, 460 (tatvina!), 411, 468, 412, 491, 496, 431, 411 kazenskega zakona in zaradi hudodelstva težkega telesnega poškodovanja po § 155 kazenskega zakona. — Mestni stražnik Narat po §§ 411, 468, 431, 496 kazenskega zakona in »zaradi ponarejanja kovane denarja«. To so brežiški »čuvaji« postavili in ti bi naj zapirali naše še nekaznovane slovenske fante!

Š. Vžitinski zakup. Dne 12. novembra t. l. dopoldne ob 10. uri se bo pri c. kr. finančnem okrajnem ravateljstvu v Mariboru odajala v zakup vžitina na vino, mot in meso za leto 1907, eventualno tudi za leto 1908 in 1809, in sicer v sekcijah St. Lovrenc v Slov. Goricah, Konjice in Oplotnica.

Š. Konkurz. C. kr. okrožno sodišče v Mariboru je otvorilo konkurz o premoženju trgovca Karola Kresnika v Mariboru. Konkurni komisar je c. kr. sodni tajnik dr. Viljem Janežič, konkurni oskrbnik pa dr. Henrik Lorber star., odvetnik. — Kresnik je tisti trgovec, kojemu je Wegscheider posodil 5000 kron in potem, ko je videl, da bo denar najbrže izgubil, v Dravo skočil. Takoj ko je Kresnik zvedel, da je Wegscheider utonil, je zaprl trgovino in napovedal konkurz.

Š. Železnica Ljutomer-Ormož. Dne 7. novembra t. l. bo pregled trase za novo namevano železnico Ljutomer-Ormož. Komisijo bo vodil namestniški tajnik dr. Teodor Redl, kot strokovni izvedenec bo prisostvoval stavbeni svetnik Friderik Pernič. Sestanek interesentov bo dne 7. novembra dopoldne v občinski pisarni v Ormožu.

Š. Graščino Silvnica pri Mariboru je kupil od gospe pl. Rudnicke grof Franc Schönborn s soprogo rojeno grafico Chotekovo. — Nemški listi so polni veselja, ker tu graščina ni prešla v slovenske roke.

Š. Izrečani porotniki v Mariboru. Za četrto porotno zasedanje, ki se začne 26. novembra, so izrečani kot glavni porotniki: Martin Mušek, hišni posestnik; Ivan Prešern, trgovec; J. Reichenberg, trgovec; Jos. Ratzek, dimnikar; J. Zagaj, trgovec; Karol Worsche, trgovec; Jos. Wurzer, prekaževalec; Iv. Cvilak, hišni posestnik, vsi v Mariboru; Jurij Lešnik, župan v Radehovi; Ivan Černeč, posestnik v Žitencih; Ign. Gomzi, posestnik v Višni; Miha Hladé, posestnik v Jedloneku; Josip Rezner, posestnik v Pesnici; Fr. Lorber, posestnik v Jurskem dolu; Josip Lorber, posestnik v Molečniku; Anton Hanz, posestnik v Ceršniku; Karol Flucher, posestnik v Strehovcu; Josip Osvald, posestnik v Lenu; Anton Žilhan, posestnik v St. Lovrencu; Al. Glaser, posestnik v Rušah; Peter Trinkl, posestnik v Razvanji; Jakob Kolenc, hišni posestnik; Ivan Lassbacher, trgovec; Konrad Neuhold, hotelir; Jurij Kaiser, trgovec, vsi v Slov. Bistrici; Karol Ackerman, urar; Al. Kraker, trgovec; Blaž Kozel, hišni posestnik, Henrik Mauretter, trgovec, in Karol Reisinger, mizar, vsi v Ptuj; Otmar Diermayer, trgovec v Ormožu; Julij Thurn, notar, in Karol Wirth, knjigovodja, oba v Ljutomeru; Vinko Steinbrenner, oskrbnik v Negovi; Miha Urban, posestnik v Vuzenici, in Franc Sgern, posestnik v Vuhredu. — Kot nadomestni porotniki: Josip Baumeister, agent; Fr. Bernard, hišni posestnik; Fr. Bindlechner, izdelovalec mila; Ivan Bregar, hišni posestnik; Gašpar Hausmanninger, vinski trgovec; Fr. Kolar, slikar; Josip Kunač, hišni posestnik; Edvard Leyrer, prekaževalec, in Ivan Lorber, kramar, vsi v Mariboru.

Š. Sv. Jurij ob južni železnici. XVI. občno zborovanje priredi »Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda« dne 4. novembra t. l. v gostilni gospoda Rudolfa Dobovišek. Na sporedu je petje, deklamacija, srečolov itd. Rodoljub srčno vabljeni.

Ljubljanske novice.

Ij. Za Marjanišče. Z dovoljenjem visoke deželne vlade priredi damski komité v korist deškega sirotišča Marjanišča bazar finih ženskih ročnih del od 5. do incl. 10. novembra v balkonski dvorani hotela »Elefant«. Odprt bo vsaki dan od pol 10. do 12. ure zjutraj, in od pol 3. do 5. ure zvečer, proti mali vstopnini 30 vin.

Ij. Javna predavanja »Slovenske krščansko socialne zveze« so letos izborni obiskani. Včeraj je v napolnjeni »Zvezini« dvorani zanimivo predaval g. dr. V. Pegan o »zasledovanju prava«. Že iz dosedanjih »Zvezin« predavanj se vidi, da obravnavajo letos predavanja najraznovrstnejše snovi. Za prihodnji torek je obljubil predavanje g. dež. poslanec dr. V. Schweitzer. Predavanja je že obljubilo toliko gospodov, da ima »Slov. kršč. soc. zveza« že do srede marca predavanja zagotovljena.

Ij. Socialni kurz v »Slovenski krščansko-socialni zvezi« prihodnji petek na Vernih duš dan odpade. Vrši se zopet v petek, dne 9. novembra, ob pol 8. uri zvečer v prostorih »Slovenske krščansko-socialne zveze«.

Ij. Jožov dan! Dogodke na Studencu smo zadnji čas vestno beležili in jih bomo še. S tem izpolnjujemo tudi napram deželni odboru časnikarsko dolžnost, da pišemo o stvarih, katere si nekateri gospodje deželni odborniki nimajo časa ogledati. S tem seve nikakor ne mislimo na dr. Tavčarja, o katerem se govori, da ga zadnjič celo portir v deželni odboru ni pustil naprej, ker ga je popol-

noma zgrešil in se je šele po dolgem premišljevanju spomnil, da je dr. Tavčar res deželni odbornik. Danes nam je javiti, da je deželni odbor s svojim odlokom o razmerah v deželni blaznici provzročil včeraj na Studencu »Jožov dan«. Joža je našim cenjenim čitateljem itak znan. Že parkrat smo ga predstavili slovenski javnosti, ki je lahko ponosna, da imamo Slovenci ljudi, ki, če tudi niso pri zdravi pameti, vztrajno delujejo na odgovornosti polnih mestih. Ta Joža je namreč portir na Studencu in je ena najcenejših moči, kar jih ima nastavljenih deželni odbor. Vsakdo, ki pozna žalostne finančne razmere naše dežele, mora torej le odobravati, da so sklepi deželnega odbora o deželni blaznici modro prezrli portirja na Studencu. V tem »preziranju« tiči nekak finančno modri zdravniški parer deželnega odbora, da je portir Joža imel popolnoma prav, da je zadnji čas z največjo gorečnostjo konkuriral dr. Bleiweis. Kot zvesti podaniki kranjske dežele bomo protestirali proti vsakemu, ki bi trdil, da je v zdravniških zadevah naš deželni odbor kaj zmotljiv! Prav je, da imamo sedaj na Studencu vsestransko izvežbanega portirja Joža, ki bo po ceni razdal od gospoda dr. Bleiweisa nabrane znanosti, ko ne bomo imeli pravih zdravnikov na Studencu. Zato je bil včerajšnji dan na Studencu pravi »Jožov dan«. Joža je bil včeraj gospodar Studenca in čutil je v sebi, da se bliža veliki bodočnosti, ker njega deželni odbor ni odstavil in mu niti izvrševanja prakse ni prepovedal. Usoda nam da v vseh deželnih napravah vedno več takih Jožev, ki bodo dopadli sebi in deželni odboru!

Ij. Ljubljanska cestna železnica. Iz občinstva se nam piše ter pričujemo: Iz izjave ljubljanskega župana v zadnji seji ljubljanskega občinskega sveta razvidimo, da ponujajo cestno železnico ljubljanski občini v nakup. Nadalje je pa želel tudi občinski svetnik gosp. Hanuš, naj bi izpopolnili omrežje naše cestne železnice s programi v Šiško in na Vič. Poročevalec g. ravnatelj Senekovič je pa naglašal, da bi morali zgraditi podvoz na Marije Terezije cesti, tam kjer jo križa proga južne železnice. O izpolnitvi omrežja na Vič, ali prav za prav na Glince, pa ni rekel ničesar. Glede nakupa cestne železnice pač še ne kaže mnogo pisati, dokler ni stvar godna. Naj bi ne bila občinska elektrika tako draga, bi se že dalo resno misliti na to. A v sedanjih razmerah dvomimo, da bi imelo mesto od malone pasivne električne železnice dobiček. S takim majhnim upravnim aparatom, kakršnega imajo sedanji lastniki, bi v železniških zadevah neizkušena občina ne izhajala. Kdo bi plačeval deficit? Davkoplačevalci. Uradniški status bi gotovo povišali, prišla bi še kaka sinekura, pa bi bilo zavoženo. Seveda je res, da bi načeloma morala preiti vsa prometna sredstva v last skupne družbe (države, občine, dežele). A tehno se mora premisliti taka akcija, osobito, ko donša itak električna železnica občini precej dobička z nakupom mestnega električnega toka. O tako važni zadevi bi ne smeli sklepati občinski svet sam. Saj je v Ljubljani na tisoče volilcev ne glede na ostalo prebivalstvo, ki niso zadovoljni z sedanjo občinsko upravo. Take važne stvari bi pač ne smelo sklepati le nekaj oseb, ki so slučajno le občinski svetniki neke politične stranke. O njej bi se moral čuti tudi glas opozicije in recite kar hočete, tudi glas malkontentov. Naj se že to zgodi po kakih enketi ali pa na shodu, to je čisto postranska stvar. Ko se gre za podjetje, ki lahko obremeni občino za tisočake ali ji pa tudi lahko prinese dobičke, ni nikakor izključena kaka zmota. Občinski svetniki in tudi župan niso vsegavedni, zato naj pa pred takim važnim sklepom stopijo pred javnost in sicer tudi pred nasprotno, da potem, ko se zjasnijo pojmi, lahko sklepajo kar je mestu v korist. Da je sedanja proga cestne železnice ponesrečena, vé vsak. Priznal je to tudi obč. svetnik Hanuš. Smejal se je pa marsikdo, ko je čul ali pa čital Senekovičeve ugovore nasproti Hanušovim nasvetom. Rekel je namreč, da bi to preveč stalo, ker bi morali izpeljati pod progo južne železnice na Marije Terezije cesti za izpopolnjeno progo v Šiško podvoz. Povedal je pa tudi, da če izpelje progo cestne železnice tako, kakor na Dolenjski cesti čez progo Dolenjske železnice, bi morali čakati motorne vozovi predolgo, kadar vozijo vlak južne železnice. Gospodje torej resno mislijo na podvoz. Pri g. Senekoviču je že postal kar fiksna ideja, ko ga prav nič treba ni. Proga se lahko izpelje brez podvoza. Na Dunajski cesti se brez dvojbe ločita prihodnji progji na Glince, Vič in pa v Šiško. Najbrže pri kavarni Evropa. Ena proga bi vodila naravnost na Glince po Marije Terezije in Bleiweisovi cesti, druga v Šiško bi se ocepila pri železniški pregraji na Marije Terezije cesti. Zjutraj in zvečer bi vozovi proge v Šiško (2 ali 4) prekorčali južno železnico. Potniki bi pač lahko prestopali. Kajpada tako dolgih presledkov bi ne smelo biti, kakor so pred rotovžem, če se prestopi v voz, ki pelje v Vodmat. Da so cene naše cestne železnice previsoke, vé vsak. Ker že pišemo o cestni železnici, pa prav odkrito povemo, da bi izpopolnjena samo v Šiško malo pomagala. Voziti bi morala tudi v St. Vid. Iz Vodmata bi jo morali podaljšati skozi Selo—Moste in morebiti bi nič ne škodovalo, ko bi vodila do Dev. M. v Polje. Tudi na Dunajski cesti bi jo lahko podaljšali vsaj do artilerijske vojašnice in magari na Posavje. Po sedanji progji, ko prideš z Dunajske ceste k Sv. Petru prej peš, kakor se pripelješ se pa vozi le oni, ki mu je vožnja šport.

Ij. Repertoire slovenskega gledališča. Jutri, v četrtek na praznik Vseh svetih zvečer se igra, kakor običajno, žaloigra »Mlinar in njegova hči« kot ljudska predstava ob znižanih cenah. P. n. abonente, ki se te predstave ne udeležijo, morejo svoje prostore prodati, ako to javijo blagajničarici v Šešerkovi trafiki. — V soboto se uprizori prvič velika čarobna opera M. Iv. Glinke »Ruslan in Ljudmila«. Tudi za to opero so se nabavile nove dekoracije in za soliste novi kostumi.

Ij. Komik René Carode priredi 31. t. m. komični večer v hotelu »Lloyd« ob 8. uri zvečer. G. René Carode je povsod na glasu kot eden najboljših vokalnih umetnikov, ki krasno posnema godbo, živalske in ptičje glasove. Njegovo predstavo je v Meranu obiskal tudi nadvojvoda Franc Karol. Program je vse-skozi decenten.

Ij. Na adresu mestne policije ljubljanske. V noči od nedelje na ponedeljek obsekaval je nekdo v Latermannovem drevoredu ob poti, ki pelje od dirkališča v Spodnjo Šiško ob desni strani stoječe kovanje. Najbrže je bil to kak vojak in storil je to kakor je posneti iz vdorcev s pijonirsko sabljo. — Sploh pa je ta pot kakor hitro se stori mrak, last dvomljivih individov. Pasanti se nadlegujejo in vsakdo, kdor se le more, izogne se te poti. Klopki so vedno vse polomljene in izruvane in če jih danes mestni magistrat pusti postaviti, jih ponoči zopet polomijo in izrujejo. — Nujna potreba je, da mestna policija tudi ponoči in v večernih urah ta kraj nekoliko kontroluje in da dirigira tudi za nočni čas mestno stražo na ta kraj, kar bo mestu v korist in pasantom v varnost.

Ij. Stare ječe na ljubljanskem gradu. Kdor hrepeni po posebnem užitku, si lahko ogleda na ljubljanskem gradu nekaj starih ječ, ki se ti predstavljajo sedaj kot nekdanje »ravbarske luknje«: razpadli stropovi in razpadla tla. Predno bo mogoče prirediti tu gori okusne prostore za restavracijo in druge potrebe, bo pa treba že nekaj tisočakov v roke vzeti. Naj se loti olepševalni odsek tudi enkrat kacega dela!

Ij. Slovensko delavsko pevsko društvo »Slavec« priredi v nedeljo, dne 4. novembra 1906 zabavni večer v areni »Narodn. Doma« s sodelovanjem »Ljubljanskega seksteta na lok«. Spored: Petje: 1. »V naravi«, šaljiv zbor. 2. »Zan ni bedak«, šaljiv zbor. 3. »Zabja kantata«, šaljiv zbor s spremljevanjem klavirja. Komični prizori: »Kozel ni, osel ni, kakšna Brna si pa Ti!« Komičen solonastop s petjem in klavirjem. Politični polbirar »Praske« ali »Zajfnat svet«. Komičen solonastop s petjem in klavirjem. — Potujoča koncertna kapela »Mišji strah«. Humorističen prizor s petjem in spremljevanjem godbe. Osebe: Ključnač klarinetist. Hrustavec fagotist. Pelinovec waldhornist. Značljav pozavnist. Štofele tambor. — Med posameznimi točkami svira godba. Po končanem sporedu ples. — Začetek ob pol osmi uri zvečer. — Vstopnina 60 vin. za osebo. — Arena bo zakurjena. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij. Ljubljanski sekstet na lok priredi jutri ob 8. uri zvečer v kleti »Hotela Union« dobrodelni koncert. Dohodki so namenjeni ljubljanskim mestnim ubogim. Vstopnina znaša 40 v.

Ij. Na ljubljanskih ljudskih solah je v soboto, 3. novembra t. l., tudi pouka prost dan.

Ij. Pogreb g. Karla Strublja, uradnika »Kmetijske posojilnice«, bo jutri ob pol 2. uri popoldne iz deželne bolnice. Truplo prepeljejo v Rudnik.

Ij. Nagrobnice. Pevsko društvo »Ljubljana« zapoje jutri ob 3. uri popoldne na pokopališču sv. Krištofa svojim umrlim članom sledeče tri žalostinke: »Molitev«, »Nagrobnica« in »Beati mortui«. Ob pol 5. uri popoldne istega dne pa na gomili pokojnega gospoda dr. Greg. Kreka na pokopališču sv. Križa istotako tri žalostinke. Na starem pokopališču poje društveni zbor ob »Sokolovi piramidi«.

— Pevsko društvo »Slavec« poje jutri ob pol 4. uri popoldne na starem pokopališču ob križu.

Ij. Morilec se sam ovačil. Prisiljenec iz tukajšnje prisilne delavnice monter Ferdinand Veidl je bil nedavno pred tukajšnjim dež. sodiščem obsojen radi silovitosti v enoletno težko ječo. Te dni je zahteval, naj ga peljejo k sodniku. Pred sodnikom je Veidl izjavil, da pred Vsemi Sveti nima miru, ker je l. 1902 v nekem gozdu na Nemškem napadel neko deklico, jo zadušil in oropal ter jo potem zagrebel.

Ij. Pogreša se od 19. septembra 23letni slaboumní Ivan Neuwrith iz Hermagore na Koroškem. Isti je srednje postave, močan, okroglega obraza in ima na vratu veliko gušo. — Pogreša se tudi že dva mesca 12letna Marija Smoletova iz Mokronoga. Smoletova ima kot posebno znamenje pod očesom malo brazgotino.

Ij. Aretovali so včeraj na Dunajski cesti 62letnega postopača iz Vač pri Litiji zaradi postopanja. Ker je imel pri sebi sumljive stvari in ker je bil zaradi tatvine že kaznovan, so ga odali sodišču.

Ij. Za kruhom. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 70 Slovencev, 40 Hrvatov in 10 Macedoncev.

Ij. Prošnja na slavni mestni magistrat. V podaljšanih Škofjih ulicah v šentpeterskem predmestju je na cesti toliko blata, da je skoro nemogoče priti z ene strani na drugo, tako, da bi se lahko kmaln rabil mal čoln, da bi se človek prepeljal na drugo stran. Prebivalci omenjene ulice prošijo sl. mestni magistrat, da bi vsaj pustil posuti cesto, kjer hodijo ljudje z ene strani na drugo.

Ij. Huda natrkana ženska. Predvčerajšnjim je prišla domov nekoliko natrkana neka ženska na Poljanski cesti in se pričela pripraviti s svojo sosedno stranko. Ker ta pijane ženske ni hotela poslušati, je šla v svojo sobo, in je to prvo tako razkačilo, da se je

zalepela v vrata in razbila na njih šipe. Nato je udrla v sobo, prišla svojo sovražnico za lase in jo vlačila po sobi tako dolgo, da so prišli sostanovalci in ženski spravili narazen.

Ij. Iz Ljubljane ubegli razpečevalci bankovcev po 20 kron, prijet. Kakor je posneti po včerajšnji »Triester Zeitung«, so Ivana Kosiča, ki je pobegnil iz Ljubljane v Trstu že prišli. Z njim so pa prišli še šest drugih ptičkov, ki so razun enega vsi Italijani. Denar so izdelovali v Veroni. Razpečevalci so prišli v Trstu pod ključ, po posredovanju ljubljanske policije, ki je obvestila takoj, ko je bil Medica prijet, policijsko ravateljstvo v Trstu. Poleg Kosiča je policija v Trstu še prišla mešetarja Amadeja Caturano, od neke iz Italije; 31letnega krošnjara Salvatorja Monturano, doma iz Caltanissete na Siciliji; 36letnega krošnjara Josipa Suppi, doma iz Caltanzaro v Italiji; 44letnega mešetarja Ivana Zotter, doma iz Feldkirchena; 58letnega krčmarja Vincenc Martuzzi, doma iz Splita in 28letnega agenta Barnaba Donato, doma iz Monopoli v Italiji. Kosič je bil aretovan v njegovi lastni zalogi olja v ulici della Pescheria št. 11, ostali pa nekateri na ulici, nekateri pa v dotičnih stanovanjih. Stirje teh gospodov so torej doma iz Italije. Izdelovalnica ponarejenega denarja se nahaja v Veroni.

Ij. Ljubljanski gasilci bodo prisostvovali jutri ob 8. uri zjutraj v stolnici sv. maši zadušnici za umrle člane. Sv. mašo bo daroval č. g. dr. Opeka.

Ij. Stavbe. Kar je zunanjih zidarskih del, izvrševala se bodo v tej sezoni še 2 do 3 tedne. Napredek pri stavbah je bil pretekle tri tedne naslednji: Na stavbenem prostoru pri Sv. Petru so dogradili Črničovo vilo blizu prvega nadstropja. Al. Šeškova dvonadstropna hiša v podaljšanih Škofjih ulicah je dograjena, Lampičeva dvonadstropna ravnatoma pa pod streho; hiša Janka Jegliča istotako. Hiša M. Kubelkove ob Poljanski cesti je dograjena. Ob Elizabetni cesti je eno poslopje Iv. Kregerja pod streho, hiša pa do pritličja dograjena. Gimnazijsko poslopje je dograjeno do drugega nadstropja; telovadnica je dobila strešnik. V Strelških ulicah so odstranili ob dvorišču starega strelišča lesene planke in jih bodo nadomestili z železno ograjo. Ob Bleiweisovi cesti je poslopje za višjo deklisko šolo dograjeno do drugega nadstropja. Lillegova vila je dozidana do pritličja, dr. Vallenčakova vila pa je pod streho. Pred Kolezijo so dograjene hiše Rötlova, Kramarjeva in Smoletova. Hiša »Kmetijske posojilnice« ob Dunajski cesti je dozidana do prvega nadstropja, druga v Cigaletovih ulicah pa do strešnika. Pri salezijanski cerkvi je zidovje dograjeno nad okna. Troje hiš v mestu je prebarvanih. Trvdka Bamberg prične baje že letos z zgradbo svoje hiše ob Miklošičevi cesti, na škofovih parcelah pa prične prihodnjo pomlad graditi novo hišo trgovec A. Podboj.

Ij. Predilnica. Govori se, da bo na prihodnjem občnem zboru delničarjev tukajšnje predilnice razgovor o opustitvi predilnice na dosedanjem mestu.

Koroške novice.

k Celovec proti Beljaku. Celovski občinski svet je sklenil potegovati se za to, naj se ravnateljstvo drž. železnic prestavi iz Beljaka v Celovec.

k Kaj je vzrok podraženju mesa? Mesariji vedno tožijo, da primanjkuje klavne živine, ter da jo tudi za drag denar težko dobijo. Kakor se je pa zdaj kmetijska družba na Koroškem prepričala, pa temu ni tako. Ta družba je namreč razposlala na vse živinorejce okoliščino z vprašanjem, koliko klavne živine, da imajo posestniki. S tem upajo, da bodo izvedeli natančno število klavne živine. Znano je že zdaj, da je vsega skupaj okoli tisoč volov za mesarje na prodaj, upajo pa, da bode po poročilih še večje število živine za mesarje pripravljeno. Vprašanje je le, kje da sedaj tiči izvir podraženju. Pri kmetih gotovo ne, ker še vedno za enako ceno živino prodajajo. K večjem delajo malo boljši kupčijo kmetje v mestnem okoliščju.

k Boj z blaznim. Neki Anton Asinger je v celovškem šentvidskem predmestju zblaznel. Da bi pa kaj zlega ne storil, ga je njegova žena peljala v norišnico. Na ulici se ji je pa iztrgal in je pobegnil. Predvčerajšnjim popoldne ga je stražnik zapazil pri podkovski soli in ga je po kratkem boju ukrotil. Med potjo mu je pa blazni zopet ušel. Slednjič je moral stražnik za njim teči in vse moči napeti, da ga je zopet ukrotil in v blaznico odpeljal.

k Nesreča vsled petrolejne svetilke. Neka Marta Thonhauser, stannjoča v Allersdorf pri Sent Pavlu, je 28. t. m. zvečer vsled opeklin umrla. Umrla je bila božjesta in ko je zvečer luč našigala, jo je ta bolezen zopet napadla. Pri padcu je petrolejno svetilko prebrnila ter se je petrolej po njej razlil. Vsled tega je začela obleka goreti in predno so domači ljudje prišli na pomoč, je bila vsled zadobljenih opeklin že mrtva.

Gospodarstvo.

— Vinska semnja v Krškem in v Novem mestu bodeta prihodnji mesec in sicer v Krškem v soboto, dne 3. nov., v Novem mestu pa v četrtek, dne 8. novembra. Na semen v Krškem prinese svoja vina tudi Štaierci, zato bo udeležba od strani vinogradnikov prav velika. Želeti je torej, da ga tudi kupci v prav mnogobrojnem številu posetijo, ker pozneje bo cena vin znatno poskočila.

g Trgatev v Istri. Iz Kringe v Istri se nam piše: V srednji in dolnji Istri je letos veliko vina; največ je črnega, terana. Vino je

mного bolje, nego je bilo lanko. Cena je vinu nizka, ako se pomisli, koliko stane vinogradnike vitriol in žveplo ter škropljenje in žvepljanje. Tudi v župi Kringa je letos obilo dobrega terana. Kdor si želi imeti dobrega vina po nizki ceni, naj se potruži v Kringo. Od Pazina gre vsak dan ob polu jedne popoldne pošta v Tinjan; a iz Tinjana vodi lepa cesta v Kringo. Lahko se pride v jedni uri. Pelje se pa lahko po železnici tudi do Sv. Petra v Šumi; od tod je peš hoda tudi samo jedno uro v Kringo, no ta pot pa je težavna, ker vodi čez drago (dolino), kjer je pot zelo kamenita. Komur pa ni mogoče potovati v Kringo, naj se blagovoljno obrne na župni urad v Kringi, pošta Tinjan, Istra. Ta mu rad kupi in pošlje pristnega dobrega vina. Veliko mu je na tem, da župljani prodajo svoj dobi vinski pridelek, ker zelo potrebujejo denarja za davke, obresti itd. Najboljše je kupiti vino od samih vinogradnikov. Veliko se proda tudi ponarejenega vina, ki škoduje zdravju. Človeku težko dene, ko vé, koliko se eksportira delanega vina, a pristno vino težko prodajajo ubogi vinogradniki. Obstoja postava proti ponarejanju vina, a dotične oblasti ne skrbijo, da bi se ta postava izvrševala. Veselijo se se vinogradniki, ko je bila odpravljena vinska klavzula z Italijo, da bodo lahko in dražje prodajali svoje vino, a prišla je druga klavzula — ponarejevanje vina. — Slovenci na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem, pridite v Istro k svojim bratom Hrvatim po dobro in pristno vino po nizki ceni! Svoji k svojim!

g Vse se draži. Pipe so se podražile. Cene ribam se dvigajo, istotako cene papirnih vrečic. V Nemčiji se je podražilo umetno gnojilo.

g Prvi glavni shod slovenskih perutinarjev in rejcev vseh malih domačih živali. Z odlikom visoke c. kr. deželne vlade z dne 4. oktobra, št. 3955/pr, bila so potrjena pravila za I. slovensko društvo perutinarjev in rejcev vseh malih živali. Vsled tega sklenil je ustanovni odbor imenovanega društva, sklicati ustanovni in obenem prvi glavni zbor v nedeljo, dne 11. novembra t. l., ob pol 2. uri popoldne v Tržiču v gostini »Sluga« (zraven nove pošte) s sledečim vzporedom: 1. Nagovor predsednika ustanovnega odbora; 2. branje in razlaganje društvenih pravil; 3. poročilo tajnika ustanovnega odbora; 4. poročilo blaginika ustanovnega odbora; 5. vpisovanje in sprejem novih članov; vplačevanje pristopnine in letne, oziroma polletne udnine; razdelitev društvenih izkaznic med sedanje člane; 6. določitev najmanjšega doneska za podporne članove; 7. določitev društvenega doneska za društveno leto 1907; 8. volitev: a) predsednika, b) njega namestnika, c) tajnika, d) njega namestnika, e) blaginika, f) knjižničarja, g) svetnika, h) dveh preglednikov; 9. prosti predlogi; 10. predavanje; 11. izžrebanje raznih čistokrvnih plemen perutnin in malih domačih živali med navzoče člane in vabljenе goste. Čisti dohodek je namenjen društveni blaginji; 12. raznoterosti in zaključitev. — Ker je ta shod velikega pomena za razvoj in delovanje novega, tako potrebnega in važnega društva, vabijo se vsi perutinarji in rejci malih domačih živali, sploh vsi prijatelji teh slojev kmetijstva, da se shoda udeležijo v največjem številu ter pristopijo mnogobrojno novemu društvu, da se bode zamoglo to najboljše razvijati in delovati v splošno korist slovenskih gospodin in gospodarjev. Slovenski gospodar dobil je v tem društvu svoje prvo društvo, kakršnih imajo drugi narodi že v večjem številu in obsegu, ter je torej želeti in upati mnogobrojne udeležbe shoda in pristopa k društvu, da se zamore tudi slovenski gospodar pokazati naprednega in ne postane v zasmeh svojim nasprotnikom, kateri preže na vseh krajih ter pazijo na vsako najmanjšo priložnost, da ugonobi vsak napredek slovenskega gospodarja. Na noge torej! Ne ustrašite se malega pota in malenkostnih stroškov ter se prigrisite v največje število na ta shod in članom društva. V tem smislu vam kliče začasno ustanovno vodstvo svoj srčni »Na svidenje pri prvem shodu in krepki perutinarski« »Na zdar!« — Priglasitve k shodu vposlati je pismo najzadnji čas do 10. novembra t. l. S priglasitvijo obenem prijaviti je tudi čas prihoda na postaji Podnart in število udeležencev shoda. Za prihod so najbolj pripravljeni sledeči vlaki: Za spodnjo stran: Odhod iz Ljubljane ob 7. uri zjutraj; prihod na postajo Podnart ob 8. uri 23 minut zjutraj. Prihod v Tržič ob 10. uri popoldne. Za gornjo stran: Odhod iz Trbiča ob 8. uri 26 minut zjutraj; prihod v Podnart ob 10. uri 15 minut popoldne; prihod v Tržič opoldne. Na željo udeležencev shoda poslalo se bode k omenjenima vlakoma skupnih vozov, kakor tudi se bode pripravilo kosilo udeležencem, kateri si to obenem s priglasilo k shodu naroče. Vse prijave in želje vposlati je gospodu Antonu Lehrmanu, predsedniku ustanovnega odbora v Tržiču, Gorenjsko, kateri daje tudi vsa željena pojasnila glede shoda in društva.

g Shod alpskih kmetov v Lincu. V glavnem mestu Zgornje Avstrije so zborovali te dni zastopniki alpskih kmetov. Na shodu so bili zastopniki malone vsi deželni zbori nemških alpskih pokrajin in pa druge kmečke korporacije. Navzoči so bili tudi kmečki poslanci raznih političnih strank. Sklepi so bili soglasni, važni tudi za našega kmeta. Shod se je zavzel pred vsem za planine, ki naj bi ostale kmetova last. Razni spekulanti, pa tudi ljubitelji lova, nakupujejo planine. To škoduje blagostanju kmečkega stanu, ker jemlje kmetu pašo, ki je neobhodno potrebna za dobro živino, da prinaša kmetu dobiček. Zahtevali so, naj varujejo s postavami planine, da ostanejo kmetova last. Za kmeta v alpskih deželah je zelo važno, da sme neomejeno uporabljati gozd in pašo. Gre se tu za en milijon ha pašnikov in gozdov. Jako neugodna za kmeta so določila

patenta iz 5. julija 1853, ki govori o servitutnih kmetovih pravicah. Pomanjkljiva in nepopolna so ta določila. Kmetom nasproti obvezni zasebniki, pa tudi država, gospodarji brezobzirno in se prav nič ne ozirajo na v mnogih slučajih pismeno zajamčene kmetove pravice. Manjka namreč določil, po katerih bi imeli oškodovanci pravico, da dobe odškodnino za vzeto jim servitutno pravico. Sedanje razmere so take, da če se ne odpmore kmetu, bo propadlo mnogo kmetij, ustanovila se bodo velika lovska posestva, oškodovana bo živinoreja. Gospodarski propad alpskih dežela je neizogiben. Da se pa to prepreči, so zahtevali, naj po zgledu koroškega deželnega zbora postavno preiščejo (revidirajo) servitutne pogodbe in razsodbe. Deželne postavne naj uredi gospodarstvo po gozdih s servituti tako, da se varujejo kmetске pravice. Postavno naj izvedejo tudi nasilni odkup servitut, kjer so zato ugodni gospodarski pogoji. Določijo naj tudi s postavodajo kdaj in kako naj se odškoduje upravičence za odpadle servitutne dohodke. Deželni zbori naj hitro izvedejo štati-stiko, koliko kmečkih posestev so izpremenili v lovišča, da se izve, kako je napredovala ta kmetu tako škodljiva špekulacija. Neobhodno je potrebno, da se prepove snovanje lovišč, ki bi bili last posameznika. Ni druge poti, da preprečijo uničenje srednjih in malih kmetij. Veliki bogataši imajo zadnja leta sem veliko veselje, da nakupujejo osobito radi gozde, v katerih love zverino. Da jim pa prinaša gozd tudi ogromnih dohodkov, tega vtajiti nihče ne more. Na linškem shodu so osobito tožili, kako nakupujejo dunajski denarni mogotci zadnja leta sem (od 1883 do l. 1905) kmečka posestva osobito ob gorati alpski štajerski meji. Do 216 kmečkih posestev je propadlo. Zmanjšalo se je kmečko prebivalstvo, pa tudi število živine. Nič boljše niso razmere drugod na Štajerskem. Samo v marijačelskem okraju so nakupili kapitalisti 7262 oral kmečkih zemljišč. Na Zgornjem Štajerskem so pa skupno v 14 okrajih nakupili 52.876 oral planinskih pašnikov. Zdaj imajo tam gozde, da love po njih zverino v svojo zabavo. Na Zgornjem Avstrijskem so od l. 1884 do l. 1894 nakupili 49 kmečkih posestev, ki merijo 14070 oral. Na Solnograškem je požrl veliki kapital 140 planinskih pašnikov, v obsegu 9802 oral. Na Koroškem sta nakupila dva veleposestnika 15 tisoč oral in 36 posestev. Kranjske niso omenjali. Pa ni prav nič zlostala. Znano je, koliko planine je nakupil nad Tržičem baron Born. In tudi v Jelovci so kupili n. pr. železniški bogataši od kmetov ogromno gozdov. Lastnik teh ogromnih posestev ni zdaj več kmet. Kmet samo najema pašnike, da pase na planini svojo živino. Za 3 krome na dan pa podira les, kuha oglje in tako množi bogatašu premoženje. Vednemu nagovarjanju se je udal. Vedel ni, kakšne zaklade je dal iz rok. In če je tudi to znal, pa le ni našel poti, da spravi denar iz gozdnih skladov v svoj žep. Zbal se je prometnih stroškov. Združeno delo razcepjenih stanovskih tovarišev v lastno korist mu pa tudi še ni bilo znano. Zato reveža, ki si morebiti danes puli lase iz glave, ne obsojamo. Delajmo in učimo ga rajše, da prihodnjič bolj varuje svoje naravne zaklade. Nadalje so zahtevali v Lincu, naj se uredijo dote primerno malemu kmečkemu posestvu, da se tako onemogočijo razkosavanje kmečkih posestev. Da neprimerno velika dota jako škoduje premožnemu kmetu, je znana stara pesem. V Lincu zbrani agrarci so končno še sklenili, naj se prej ko mogoče, če tudi s silo odkupijo lovske predpravice. Naši kmečki zastopniki naj ne prezro linških sklepov; naš kmet naj pa tudi iz zgleda svojih tovarišev po drugih deželah posnema in se uči, kako je treba delati, da si pomaga.

g Avstrija posoja železniške vozove. V železniškem odseku poslanske zbornice je izjavil železniški minister, da se poslužujejo tuje države tovrnih voz avstrijskih državnih železnic, in da zlasti Italija, ki jih rabi za lastni promet do Apulije in Kalabrije, rajši plača kazen, kakor bi vračala vozove. Minister je pretil, da bi se v Italijo promet na avstrijskih tovrnih vozovih sploh preprečil. Tudi Mladocih Mastalka je povedal isto o badenskih, heških in švicarskih državnih železnicah. Potem seveda ni čuda, da vedno manjka v Avstriji železniških vozov.

g Osrednja zveza avstrijskih industrijev je sklenila, da protestira proti zakonu glede pospeševanja cenjenih delavskih stanovanj. Nadalje so ugovarjali proti ministrskemu odloku o odmeri davkov za akcije in sklenili, naj se skliče stalna železniška tarifna komisija. Priževali so se tudi, ker manjka odprtih železniških voz.

g Avstro ogrski trust industrije za lep so ustanovili 19. t. m. v Berlinu. Ustanove dvoje družb z omejenim jamstvom. »Compra« bo nakupovala kosti, »Colla« pa prodajala lep. Trust vodi »Avstrijska deželna banka«. Novi družbi se ustanovita za dobo desetih let. Vsak družabnik vplača 25.000 mark ustanovne glavnice. Tvornice novega kartela izdelajo vsako leto 16 milijonov kron vredno blago, kosti so pa vredne 6 milijonov kron. Kartel ima namen, da omeji konkurenco in da dekretira cene. Zato pa napenjajo vse moči, da bi se tudi tvornice v Nemčiji in v Rusiji kartelirale ali zvezale.

g Promet z živino iz Francoske in Angleske v Avstrijo. Avstrijsko poljedelsko ministrstvo je odredilo, da se smejo živali (goveda, ovce, koze in prašiči) iz Francije in Angleske uvažati oziroma prevažati v ali skozi Avstrijo le proti posebnemu dovoljenju imenovanega ministrstva in to le od slučaja do slučaja, za kar se potem določijo natančnejši pogoji uvoza, oziroma prevoza. V tozadevnih prošnjah navesti se morajo kraji, iz katerih se nameravajo pripeljati živali, dalje vrsta in število istih ter napovedati mejni kraj pre-

voza in tudi kraj, v katerega se hoče vpeljati živina.

g Razpis dobave trdih drv za kurjavo. — Oskrbovalna komisija c. in kr. preskrbovalnega skladišča v Zadru naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo dne 16. novembra 1906 ob 10. uri dopoludne pri vojaškem preskrbovalnem skladišču v Zadru vršila ponudbena razprava za dobavo potrebščine 7160 kubičnih metrov trdih drv v polnih za kurjavo. Sprejemale se bodo le primerne ponudbe, ki morajo najkasneje do 16. novembra t. l. 10. ure dopoludne k gori imenovanu skladišču v Zadru dospeti. Natančnejši podatki so razvidni iz dobavnega razglasa, ki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Iz slovanskega sveta.

sl Włodzimierz Spasowicz, odlični poljski in ruski pisatelj in politik je umrl. Bil je prej profesor prava na peterburški univerzi; rad dijaških nemirov je l. 1862 šel v pokoj in je bil odvetnik. Spasowicz je bil sotrudnik več ruskih in poljskih listov; njegovi zbrani spisi iz zgodovinske in književne stroke so izšli l. 1892 v Peterburgu (v 6 zvezkih). Z Rusom Pypinom je izdal »Obzor istorji slavianskih literatur«.

sl Lakota na Ruskem. Kakor smo že poročali, bila je v nekaterih ruskih gubernijah prav slaba letina. List »Oko« o lakoti, ki je raditega nastala, poroča: V krajih, kjer je bila slaba letina, ne gladujejo samo kmetje, ampak tudi vaška inteligenca: učitelji in duhovniki. Svečenik vasi Efimink (v samarski guberniji) poroča, da v njegovi župniji so prenehali deliti žito že 26. septembra. Druga pošiljatev je kje na železnici zakasnela. Na moremo si pomisliti, kaj to pomeni za gladujoče ljudi, čakati na žito. K svečeniku prihajajo matere, ki niso že tri dni jedle. Ena od teh mater ima sedem otrok, druga šest, vsaka najmanj po 3 do 4. »Nimamo kaj jesti...« pravi jo in se jočejo. K temu »Oko« dostavlja: »To se godi zdaj, ko se ni tako dolgo po žetvi, kako bo pozneje, ko pride huda zima!«

sl Gorki se je mudil prošlo soboto s svojo spremljevalko Andrejevno v Neaplju. Zdaj končuje baš svoj novi roman »Domovina«, kjer popisuje svoje življenje v tujini. V gledališču »Politeama« so mu priredili zvečer velike ovacije.

sl Češka »Matica školska« ima 162.000 K deficita. Vodstvo upa, da bo na praznik sv. Vavla prišlo toliko darov, da se deficit nekoliko zmanjša.

sl Na drugi jugoslovanski umetniški razstavi je odlikoval bolgarski knez sledeče umetnike: G. Viešina, Vlah Bukovca, Alfonza Muho, Rista Vukadinoviča, Gjoka Jovanoviča, Roberta Frangeša-Mihanoviča, Otona Ivekoviča, Ferda Kočeviča, in od Slovencev Ferdo Vesela in Jamo.

sl Spomenik hrvaškemu pisatelju Kožaracu nameravajo postaviti v Vinkovcih.

sl Letina na Ruskem. Po najnovejših podatkih bila je dobra letina v 130 ujezdih, v 29 gubernijah. V 88 ujezdih je bila letos že drugič slaba letina.

sl Rusko književnost sta zadeli dve veliki izgubi. 23. oktobra sta umrla dva imenitna moža: V. V. Stasov in A. N. Veselovskij. V. V. Stasov je bil kritik, arheolog in pisatelj. Največje delo njegovo delo je: »Slovanski in vzhodni ornament«, ki je izšlo leta 1880—1881 (tudi v francoskem jeziku). Stasov je zaslovel po svojih globokih študijah o ruskih umetnikih: Repinu, Vereščagu, Antokolskem, o odličnih ruskih glasbenikih: Glinski, Dargomižskem, Borodinu itd. — Veselovskij, ki je umrl vsled raka, je bil folklorist, vseučiliški profesor v Peterburgu in predsednik oddelka za rusko književnost v peterburški znanstveni akademiji. Ondi je izdal več nego 150 učenih del v ruskem in nemškem jeziku.

— **Novo parobrodno društvo na Ruskem.** S kapitalom, ki znaša 6.000.000 rubljev snujejo Rusi novo parobrodno društvo pod imenom »Ruski Lloyd«. To društvo bo poslovalo po Črnem morju in vzhodni Evropi sploh in izvažalo pred vsem petrolej.

sl Tovarna konserv v Srbiji. Neko veliko angleško društvo je vprašalo srbsko vlado, če dovoli zidanje velike tovarne konserv v Srbiji. Društvo se je zavezalo, da bo poklalo letno do 100.000 glav izključno srbske domače živine.

sl Privatna ženska gimnazija v Zaječaru. Te dni je dobil Zaječar novo kulturno ustanovo. Na ukaz srbskega kralja je po predlogu ministra prosvete odobreno, da se otvori privatna ženska gimnazija.

— **Ruske železnice.** L. 1905 je imela Rusija 36.700 milj železnic in sicer 31.530 milj v Evropi, a 5170 milj v Aziji. Poleg tega ima v Finski 12.250 milj privatnih železnic. Glavnica, ki je za te železnice naložena, znaša 5.606.776.895 rubljev.

sl Škandalozne občinske razmere »nemških« Budjejevic. Po osmih letih se imajo dne 5. novembra prvič zopet vršiti občinske volitve v Budjejevicah, kjer gospodari nemški občinski svet češko večino. Po zakonu je določeno, da veljajo volitve le za tri leta. Nemški mestni očetje čeških Budjejevic pa so si ta rok podaljšali nepostavno za celih 5 let. Med tem je padlo že 6 ministerstev, a nobeno si ni drznilo dotakniti se tega protipostavnega nemškega samovoljstva. Budjejeviški okrajni glavar je že štirikrat razpisal volitve z »neprekoračljivim« rokom, a Nemci se za to zapovedno enostavno niso brigali. Tudi sedaj ni verjetno, da bi ubogali, ker bi težko v 14 dneh dobili skupaj toliko denarja, kolikor ga rabijo za podkupovanje volivcev. In okrajni glavar bo zopet določil nov »neprekoračljiv« rok. Tako dela v Avstriji »Herrenvolk«.

sl Narodno gledališče v Sofiji. Zgradba novega gledališča v Sofiji gre h koncu. To bo najlepše poslopje v bolgarski prestolnici. Notranji prostori bodo urejeni po najmodernejšem načinu. Svečano otvorjenje se bo vršilo še letos. Ob tej priliki bodo povabljeni v Sofijo zastopniki raznih tujih, posebno slovanskih gledališč.

sl Nova banka v Spljetu. Po novem letu prične delovati v Spljetu podružnica tržaške komercialne banke, ki ima samo nemški in judovski kapital. Dalmatinski listi upajo, da se je bo ljudstvo tako posluževalo, kakor je v takem slučaju primerno.

Razne stvari.

Zadušnico po rajnem prestolonasledniku Rudolffu so praznovali letos prvič na cesarjevo povelje. Znano je, da so v Mayerlingu karmeličanke. V malem gozdiču je spomenik rajnemu prestolonasledniku, ki ga je dala postaviti na otoku Korfu Rudolffu rajna avstrijska cesarica. Spomenik so prenesli na cesarjevo povelje v Mayerling.

Konkurent kopniškega stotnika. Na Nemškem je vedno več »brihtnih« ljudi. Te dni je neki postopač Lang hodil po Nemčiji v razne trafike ter se predstavil kot uradnik finančne direkcije. Lang je kot »uradnik« revidiral trafike in kaznoval posestnike trafik z denarnimi globami, katere je kar sam spravljal. V Klein Hottu je bil Lang celo tako predrzen, da je kaznoval ondotnega župana za 40 kron, ker je župan zahteval od njega legitimacije. Te dni je Langa policija aretirala.

Zaprta kópniški stotnik. Zadnji Vogtov delodajalec, berlinski tovarnar, je izjavil, da je mirnemu starcu popolnoma zaupal. Vogt je bil izredno priden in je zaslužil 31 do 36 mark na teden. Sodelavcem je večkrat pripovedoval, da postane kmalu samostojen, ker odpove velik kapital, ki ga ima v Odesi. V Berlinu je vzbudila Vogtova aretacija veliko pozornost. Ko so razprodajali na Aleksandrovem trgu posebne izdaje, so se zanje ljudje tako trgali, da je morala nastopiti policija. V Kopniku so nabili letak na mestno hišo, s katerim so naznanjali, da so prišli kopniškega stotnika. Razpisano nagrado bodo razdelili med berlinska kriminalna komisarja, nadalje uradnikom raviškega zapora, ki so poizvedeli ime hudodelčeve, med vismarsko policijo, ki je dobila njegovo sliko in pa zaprtemu čevljarju v Ravicu, ki je naznanil, da je rekel Vogt, da prihodnji čin izvrši s pomočjo vojaštva. O prijemu kopniškem stotniku so takoj obvestili nemškega cesarja Viljema, ki se jako zanima za napačnega kopniškega stotnika. Ko so zaslišali pri policiji Vogta, je bil mož popolnoma miren, a bil je tudi drzen. Ko je neki starejši uradnik vprašal Vogta, kako da ni nastopil kot prileten mož najmanj s šaržo majorja, ga je vprašal napačni stotnik: »Ali ste služili pri vojakih?« Ko mu je odgovoril, da je služil, je rekel Vogt: »Tudi jaz sem mislil na to. A če bi bil prišel v Kopnik kot major, bi se čudili, da poveljujem tako majhni četi, ne da bi imel pri sebi vsaj kakega poročnika, za to bi pa težko koga dobil.« Ko je pripomnil neki komisar, da se čudi, ker niso zahtevali od njega legitimacije, je rekel Vogt: Ne poznam Vas, gospod. A če bi bili prišli Vi s svojim višjim vladnim svetnikom in s svojim predsednikom, menite li, da bi bil dolgo razpravljaj z Vami. Rekel bi le vojakom: Primitte jih in jih odvedite. Sami bi ne vedeli, kako bi vas vrgli vun. »Stotnik« je po dovršenem svojem junaškem činu ostal doma in se ni več pokazal na ulico. Tožil je, da ga bolita nogi in ostal dva dni v postelji. Vogt so pri policiji izpraševali dolgo časa. Napačni kopniški stotnik se zagovarja tako, da je izvršil tatvino in ne ropa. Tajni, da je ponarejal listine. Zahteval je pobotnico in vprašal jeli »Allesam« ali »Malsam« sploh kako ime. Ker je bil zaradi ponarejenih listin že enajstkrat kaznovan, se v tem vprašanju jako dobro spozna. Jako obširno je pripovedoval Vogt, kako so se obnašali pravi častniki nasproti njemu. Nekateri častniki so ga sumljivo ogledovali. Na železnici je rekel neki stotnik, ki mu je sedel nasproti, ko je izstopil neki potnik: »Komičen človek,« nakar je rekel Vogt. »Da, gospod tovariš!« Poveljevati ni znal in je vojakom le ukazal: »Idite z menoj!« Podrobna povelja je dajal poddesetnik. Berlinski kriminalni uradniki se čudijo, kako da niso takoj razkrinkali napačnega stotnika, ki je zelo grd in nima prav nič častniškega na sebi. Ko so ga prvič zaslišali, ni nič kaj rad odgovarjal. A bili so z njim prijazni in dali so mu portsko vino, nakar je postal zgovoren. Komisarju Welnu je rekel, da delajo kopniškemu županu krivico. Z vsakim bi bil postopal tako, kakor s kopniškim županom. Razgovarjal bi se ne bil, marveč kratko bi ukazal vojakom, naj nastopijo z orožjem. Kopniški napačni stotnik je s policijo zadovoljen, a naglašal, da je tudi on ravnal lepo s svojimi ljudmi, saj je vojakom plačal kosilo in pijačo. Tudi nasproti kopniški gospodi je postopal kakor postopajo gentlemani. Vogt ni ne pijanec in ne igralec in je resno mislil, da se poroči z delavko Riemer. Vogt je jako usmiljen človek. Stregel je zadnji čas jako požrtvovalno neki jetični deklici do smrti. Vogta dolže da si je pridal napačno ime in naslov, da je nosil neopravičeno uniformo, očitajo mu go-ljufigo, rop in nasilstvo, da je kratil svobodo in ponarejal listine. Sodijo, da dobi za vse to petnajst let ječe.

Obsojeni razširjevalci ponarejenega denarja. Po malone dvetdesetih razpravah so obsodili Schapiro v 15letno težko, Abrahama Fische v 8letno, Piepesa v 4letno in Schwalba v 3letno ječo, ker so razširjali ponarejene bankovce. Oproščena sta Baumgarten in Butterweich. Zagovornika dr. Hofmockla je sodišče obsodilo v jako znatno denarno kazen.

Oropani poštni urad. Neznani tatovi so popolnoma oropali poštni urad v Vosolecu pri Plzinu.

Močni potresni sunki se ponavljajo v okolici Palermo. Prebivalstvo v Termini je za Egiptovska očesna bolezen je razširjena na Gorenjem Ogrskem v 47 občinah. Bolnikov je nad 1000.

Podzemsko fotografiranje so izumeli Angličani. To bo zlasti važno pri preiskavanju globokih zemskih plasti.

Klub zakonskih »junakov« obstoja tudi v Leedsu. Dozdaj je štel 43 članov, a v zadnjem času jih je pristopilo še osem. Vsak od teh je moral obljubiti sledeče: 1. da bo kuhal svoji ženi zajuterk, 2. da bo sploh kuhal in pomival, kadar ne bo pri rokah nobene služkinje, 3. da bo prinašal oglje in drva in 4. da bo oskrboval otroke, kadar ne bo doma žene.

Hotel zletel v zrak. Iz Bukarešta javljajo: V Gjugjevem je eksplodiral v hotelu »Evropa« acetilen. Eksplozija je bila tako močna, da je zletel hotel v zrak.

Novo vrste ladja. Na Lago Maggiore v Italiji je napravil te dni več poskusov izumitelj nove vrste ladje, ki jo ne gonijo vijaki pod vodo, ampak dva vijaka (eden spredaj in eden zadaj) v zraku. Vijaki vrti poseben motor v ladji, ki se premika silno naglo. Hitrost ladje je 50 kilometrov na uro.

Kadenje je prepovedano v vasi Boberau na Nemškem. Po javnih mestih stoji nabito: Kadenje je v tej vasi prepovedano.

Za izboljšanje italijanskih železnic je predložila italijanska vlada predlogo, s katero zahteva od parlamenta 500 milijonov lir.

Rdeče ovratnice nosijo angleški železničarji, ki jih porabijo v slučaju nevarnosti kot znamenje.

Telefonska in brzajavna poročila.

ZUNANJI MINISTER NA POTOVANJU.

Dunaj, 31. oktobra. Baron Aerenthal je danes nastopil svoje potovanje v inozemstvo. Odpeljal se je v Prago, kjer ga čaka soproga, potem se pa odpelje z njo v Peterburg in Berolin.

BOLEZEN DR. LUEGERJA.

Dunaj, 31. okt. Današnja noč je dr. Lueger mirno prespal. Danes se bolnik že bolje počuti.

WEKERLE O ZVIŠANJU ŠTEVILA VOJAŠKIH NOVINECEV.

Budimpešta, 31. okt. V seji finančnega odseka ogrskega državnega zbora je izjavil Wekerle, da je samoočelno umerno, da vojni minister želi zvišanje števila vojaških novincev. Gre se samo za to, kdaj se to zgodi, v koliki meri in pod kakimi pogoji. Ogrska vlada se ni nič zavezala. Pogodbo z vladarjem lahko priobči, a tega nima pravice terjati tuja država, ker je to notranja ogrska stvar.

STAVKA NA ELEKTRIČNI CESTNI ŽELEZNICI V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 31. oktobra. Danes je policija z vojaško pomočjo razgnala taborišče stavkajočih.

»PICCOLOVE« TOŽBE GLEDE NA POGODBO Z LLOYDOM.

Trst, 31. okt. »Piccolo« se pritožuje proti členu 17. nove Lloydove pogodbe, ki določa, da se mora Lloyd pri nastavljanju uradnikov ozirati posebno na aktivne in rezervne častnike, kadete in podčastnike naše vojne mornarice.

POŽIGALCA V AJDOVŠČINI DOBILI?

Ajdovščina, 31. okt. Tu so zaprli kmeta Avgusta Schöna, ki je na sumu, da je zanetil ogenj v sodnji. Schön je prišel te dni na sodnijo ter zahteval od uradnikov, naj mu izroče rubežno listino njegovega posestva, katere mu seveda niso dali. Schön ima na levi roki nekaj ran in opeklin.

DEMONSTRACIJE PROTI ITALIJANOM V SIBENIKU.

Sibenik, 31. okt. Pri koncertu laške godbe na Plokatu je bila taka demonstracija, da je godba morala s sviranjem prenehati. Ko so prvaki Italijanov prišli iz »Casina«, so bile demonstracije ponovljene. To je odgovor na zadrške izgrede.

NOVI VELIKI ŽUPANI NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 31. okt. Za zagrebskega velikega župana bo imenovan Dragan Turko-
vić, za velikega župana županije ličko-ko-

bavske predsednik varaždinskega sodišča Milan Radivjević.

SRBSKI TOPOVI.

Beograd, 31. okt. Srbska vojaška komisija je iz Creuzota odpotovala nazaj v Srbijo. Vlada je odločila, da naroči topove creuzotske. Obenem hoče najeti posojilo v Franciji.

ŠOLSKI BOJKOT NA POZNANJSKEM.

Poznanj, 31. okt. Na pruskem Poljskem bojkotira nemške šole 40.000 poljskih učencev. Poljski agitatorji so zažgali šolsko gorelo.

STATISTIKA ŽRTEV RUSKIH POGROMOV.

Peterburg, 31. okt. Od oktobra lanskega leta do današnjega dne je bilo na Ruskem 22.721 ljudi ubitih v pogromih, 25.323 obsojenih na smrt, 523 častnikov je bilo od oblasti ustavljenih in 647 uradnikov toženih pred sodišči.

30. OKTOBER V PETERBURGU.

Peterburg, 31. okt. Dan obletnice carjevega manifesta, 30. oktober, je bil miren. V tovarnah so delavci delali, tudi iz province ni poročil o nemirih.

IZVANREDNI VOJAŠKI KREDITI V ITALIJI DEMENTIRANI.

Rim, 31. oktobra. Uradni listi dementujejo vest socialističkega glasila, da so ministri sklenili dovoliti povišanje vojnih izdatkov za 270 milijonov lir.

MAROSKI NEMIRI.

Tanger, 31. oktobra. Angleška je odposlala proti Maroku eskadro pod poveljstvom princa Ludovika Batenberškega. Francoski general Lantey je brzajavil svoji vladi, da so Nemiri v Maroku nekoliko ponehali. TSCHIRSCHKEGA SPREJEL ITALIJANSKI KRALJ V AVDIJENCI.

Rim, 31. oktobra. Italijanski kralj je sprejel danes v S. Rossoru v avdienci nemškega državnega tajnika Tschirschkega.

DRAŽBENI OKLIC.

Na javni dražbi se ima prodati v Ljubljani dne 2. novembra 1906 na Turjaškem trgu št. 2 razna gostilniška, kavarniška in kuhinjska kakor tudi stanovanjska oprava, gostilniška, kavarniška in kuhinjska posoda, razna vina in žganje ter likerji, električni pianino in dr.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
28	9. sveč.	733.7	5.7	sl. svzh.	dež	7.1
29	7. jut.	731.7	5.7	sl. ssvzh.	obl.	
	2. pop.	730.6	7.5	sl. jvzh.	"	
Srednja včerajšnja temp. 5.9°, norm. 7.6°.						

Služba organista

v Šmartnem pri Litiji je že

oddana.

2465 1-1 Dekanijski urad.

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod »Narodno kavarno«.
—O— 2463

Od 28. okt. do všteviš 3. nov. 1906:

Zanimiv obisk
francoskih gradov.

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Prporočajo svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

Zahvala.

Ker mi ni mogoče zahvaliti se dostojno vsakemu posebej za vse obilno izraženo sočutje med kratko a mučno boleznijo mojega soproga, gospoda
2458 1-1

Anton Juvan-a

in ob smrti nepozabnega, si dovoljujem tem potom izreči vsem svojo najtoplejšo zahvalo za darovane vence, za izkazano poslednjo čast k večnemu počitku. Prav p s bno pa tvrdki Gerber, in gospodom kolegom za gniljivo petje ter gosp. zdravniku dr. G. Levičniku za neumorni trud.

Ljubljana, dne 31. oktobra 1906.

Žalujoča soproga.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

2467

Globoko potrti javljamo tužno vest, da je naš iskreno ljubljani sin oziroma brat, stric in svak, gospod

Karol Štrubelj

blagajnik »Kmetске posojilnice«

včeraj, dne 30. t. m., ob 2. uri popoldne, previden s svetotajstvi za umirajoče, zaspal v Gospodu v starosti 25 let.

Pogreb nepozabnega rajnika bo jutri, dne 1. novembra, ob 1/2. uri popoldne iz deželne bolnišnice, kjer bo truplo blagoslovljeno in potem prepe ljano na pokopališče v Rudniku.

Rudnik, 31. oktobra 1906.

Žalujoča mati, bratje in sestre ter sorodniki.

»Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani« naznanja pretužno vest, da je njen nenačdomestljivi blagajnik, gospod

Karl Štrubelj

danes ob 2. uri popoldne po kratki in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

V Ljubljani, dne 30. vinotoka 1906. 2461 1-1

Uradniki »Kmetške posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani« naznanjajo prežalostno vest, da jim je ugrabila kruta smrt zvestega, nepozabnega tovariša, gospoda

Karla Štrubelj-a

blagajnika »Kmetске posojilnice«

ki je danes ob 2. uri popoldne po kratki mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, preminul.

Lahka mu rodna zemlja!

V Ljubljani dne 30. vinotoka 1906. 2462 1-1

J. N. Potočnik

krojač v Kamniku

se uljudno priporoča za izdelovanje civilnih in uniformskih oblek, kakor tudi čč. duhovščini za izdelovanje oblek in talarjev po najnovejšem kroju in zmernih cenah. 2359 4-2

Dva izurjena krojaška pomočnika se takoj sprejmeta.

Št. 804/Pr. 2466 3-1

Razpis

ordinarja in provizoričnega voditelja kranjske deželne blaznice na Studencu.

V deželni blaznici kranjski na Studencu je izpraznjeno mesto **ordinarija in provizoričnega voditelja.**

S službo ordinarija je poleg prostega stanovanja združena letna plača 3600 K in pravica do dveh v pokojnino vstevnih petletnic po 200 K; kot provizorični voditelj dobi ordinarij letno nagrado 600 K.

Izvrševanje privatne prakse ni dopustno.

Prosilci za to službo morajo dokazati, da so se po dovršenih medicinskih študijah izvežbali v psihiatriji in da so že dalj časa kot zdravniki službovali v kakem zavodu za umobolne.

Poleg tega je dokazati tudi znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisanju.

S temi dokazili in dalje s krstnim listom, z domovnico in zdravniškim izpričevalom o fizični sposobnosti opremljene prošnje predložiti je

do 15. novembra 1906

podpisanemu deželnemu odboru.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,
dne 29. oktobra 1906.

Lepo stanovanje v Škofji Loki v najem

V enonadstropni hiši se odda v najem stanovanje, obstoječe iz 3 sob, predstave, kuhinje v prvem nadstropju, dalje kleti in drvarnice ter čedne podstrehe. V dveh sobah je električna luč. — Zelo ugodno za umirovljenega gosp. duhovnika, učitelja ali uradnika. — Natančneje s. izve pri lastnici hiše **Josipini Lavrič** ali pri gosp. **Valent. Debeljak** v Škofji Loki. 2460 1-2

Borzna poročila „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borse 30. oktobra 1906.

Kolozboni papirji.	Denar	Blago
4% majova renta	98 90	99 10
4% srebrna renta	99 90	100 10
4% avstrijska krona renta	99 10	99 30
4% slata renta	116 25	116 45
4% ogrska krona	94 25	94 45
4% slata	112 40	112 60
4% posojilo dežele Kranjske	98 60	99 60
4% posojila mesta Spljet	100 50	101 50
4% Zader	99 30	100 30
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	99 75	100 74
4% češka dež. banka k. o.	98 66	99 10
4% f. o.	98 70	99 20
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 15	100 30
4% pešt. kom. k. o. s. 10% pr.	105 —	106 —
4% zast. pisma Innerst. hr.	100 —	100 10
4% ogr. cen. dež. hr.	99 75	100 20
4% hip. banke	100 —	100 20
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100 —	101 —
4% obl. češke ind. banke	100 25	101 25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	—
4% prior. dol. žel.	99 80	—
3% juž. žel. kup. 1/2%	314 85	316 85
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100 —	100 80

Srečke.	206 —	211 —
Srečke od 1. 1860%	206 —	211 —
1864	271 75	273 75
tiske	160 25	162 25
sem. kreditne I. emisije	278 50	288 50
II.	284 —	294 —
ogr. hip. banke	256 —	265 —
arbske a. frs. 100 —	98 —	105 —
turške	162 65	163 65
Basilika	21 40	23 40
Kreditne	450 —	460 —
Inomoške	78 —	75 —
Krakovske	87 —	92 —
Ljubljanske	56 75	62 75
Avstr. rud. kriša	46 —	48 —
Ogr.	27 75	29 75
Rudolfove	55 —	60 —
Salcburške	70 —	76 —
Dunajske kom.	505 —	515 —

Delnice.	181 —	182 —
Južne železnice	181 —	182 —
Državne železnice	678 —	679 —
Avstr. ogrske bančne delnice	1754 —	1764 —
Avstr. kreditne banke	672 25	673 25
Ogrske	810 —	812 —
Zivnostenske	242 —	243 50
Premogokop v Mostu (Brux)	705 —	710 —
Alpinske montan	6 1 50	602 50
Praške žel. ind. družbe	27 97 —	2807 —
Rima-Muranyi	583 25	584 25
Trbovjske premog. družbe	281 —	282 —
Avstr. orožne tovr. družbe	570 —	576 —
Češke sladkorne družbe	149 —	151 —

Valute.	11 35	11 39
C. kr. cekin	11 35	11 39
20 franki	19 13	19 16
20 marke	23 48	23 56
Severovzhod	24 06	24 12
Marke	117 50	117 70
Laški bankovci	95 60	95 80
Rubli	253 50	254 50
Dolarji	4 84	5 —

Spretna šivilja

se takoj sprejme, Mestni trg 3, II. nadstr.

Rogaški „Styria“=vrec

Zdravilna voda proti Zdravniško oteklini v želodcu in krčem, Brighthovemu priporočena! Izborni vnetju ledvic, katarom vnetju v grlu in krlju, vžledcu zdravljeni in črevih, diatezi, zaprtju, učinki! 1949a 1-1 bolezni na jetrih itd.

2 enonadstropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem pristanu št. 14** v Ljubljani. 23 6 10-2

Absolviranka

trgovskega tečaja, spretna stroje-pisalka, išče primerne službe, tudi v trgovini. Naslov: **Alojzija Japelj**, Tomišelj. Pošta 1g pri Ljubljani. 2413 3-3

Zemljišče na prodaj.

Dve njivi blizu tovarne za lep in topničarske vojašnice z 1 oralom in 1/2, orala skupno ali posebej. Pismena vprašanja na upravnishvo tega lista pod „Zemljišče na prodaj 3700.“ 2428 3-2

Vsaka šivilja

in tudi rodbina naj se takoj za poskušno naroči za 3 mesece za 1e K 3 25 na modni časnik

„Genre Parisien“.

Najboljši in najcenejši časnik z navadnimi toaletami, 55-60 modelov, barvane slike s krojnimi vzorci, natančen opis slik v slovanskem jeziku.

2419 6-3 Uprava „Genre Parisien“, Trident.

več mizarskih pomočnikov

sprejme za dolgotrajno delo 2449 3-2

Josip Stare, mizar na **Bledu št. 107.**

Mizarja

izurjenega, sprejemem takoj v trajno delo.

2431 1-2 **ANDREJ ZUPAN**

v Kropi na Gorenjskem.

Skladišče,

priljavno za gostilničarja kakor tud za vsako drugo obrt, se odda v najem s 1. novembrom.

Naslov: **Anton Pogačnik, Sp. Šiška št. 66.** 2367 5-4

Hiša

se prodaja iz proste roke v **Sp. Šiški št. 74.** Več poizve se ravnotam. 2448 6-2

UČENCA

za trgovino z mešanim blagom v starosti 13-14 let sprejme takoj **LEOPOLD ZORE, trgovec, Javornik.** 2437 3-2

Popolno renovirano, dobro kurjeno 2459 3-2

kegljišče

hotela »Union« se odda kegljarskim družbam za nekaj večerov

Stanovanja

o dveh sobah in kuhinji se oddajo s 1. novembrom, ozir. 1. decembrom t. l. na **Rimski cesti št. 16.**

Vpraša naj se pri „**Ljubljanski kreditni banki**“ v Stritarjevih ulicah št. 2. 2417 3-3

Tesarji

se sprejmo za dolgotrajno delo pri stavbeniku **Ferdin. Trumlerju**, **Ljubljana, Pred škofijo št. 3.**

Poslopje na prodaj.

Prillična hiša s stanovanji, 260 m², in skladišče poslopje 200 m², z dvoriščem vmes, 70 m², na zelo obljudenem delu mesta, pripravno za različna podjetja. — Pismena vprašanja pod „podjetje 1000“ na upravnishvo „Slovenca“. 2430 3-2

Posestvo na prodaj.

Dve enonadstropni in ena pritlična hiša s stanovanji, vse na ulico, z velikim skladiščem, velikim dvoriščem, na najbolj prometnem kraju, blizu središča mesta, ki se dobro obrestuje, se prodaja pod ugodnimi plačilnimi pogoji.

Pismena vprašanja pod „Posestvo 1906“ na upravnishvo lista. 2427 3-2

Janez Jelovšekovi dedičev nasledniki z Vrhniko prodajajo

v nedeljo, 11. nov.,

popoldne ob 3. uri na javni dražbi v kavarni pri »Črnem orlu« svoje

parcele

na Slemenih in veliko parcelo v Raskovcu poleg Štampetovega mostu.

Parcele se bodo posamezno dražile in kup se bode onemu takoj potrdil, kateri bode zanje največ ponudil. 2423 3-2

Zahtevajte zastoj

In franko moj veliki, bogato ilustriran glavni cenik z nad 1000 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel. remon. ura K 3-
sist. Roskopf patent ura 4-
sist. Roskopf rem. ura 4-
sist. izvir. Roskopf pat. ura 5-
Goldin rem. ura „Luna“ kolesje 7-50
srebr. „Gloria“ 7-60
oklep. veržica z rinitico 11-50
na pero in karab. 15 gr. težka 2-50
ruska Tula nikel. ura s sidro z „Luna“ kolesjem 9-50
ura s kukavico K 3-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-
švarcvaldska ura K 2-80.

Za vsako uro blatno pisano jamstvo!
Nikak rislo! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Hanna Konrad** v Mostu 1789 (Brux) št. 654, Češko. 100-22

Razpisuje se služba 3447 3-2

organista in cerkovnika

Zahteva se poleg strokovne izobrazbe tudi sposobnost in volja, prevzeti obenem dobro gostilniško obrt na račun.

Prošnje je poslati s spričevalom o orgljanju in navedenosti župnemu uradu v Podgorju, pošta Slovenji Gradec, do 11. novembra 1906 najbolje potom pristojnega župnega urada.

Istrska vina, refoško, beli muškati in teran,

1832 24-21

se dobivajo pri lastniku vinogradov **Antonu Ferlan di Giorgio** v Rovinju, Istra.

— Cene in vzorci na zahtevo. —

2371 III 1

Cena skatljici 20 vin. — Manj nego 11 skatljic, ki stanejo 2 kroni, se po pošti ne pošilja.

Salmijakove pastile

olajšujejo kašelj, razkrajajo sliz.

Hiša

v mestu, v dobrem stanju, z gostilno (lastna koncesija) in pekarijo, pripravna tudi za vsako drugo trgovino, se prodaja pod ugodnimi pogoji radi družinskih razmer.

Pismena vprašanja naj se stavijo pod „**F. E. 244**“ na upravnishvo „Slovenca“. 2411 2

Sladki mošt

in 2111 24-22

nova istrska vina

rebula, muškati, belo vino, rdeče vino in teran se dobi najzanesljiveje pri **Antonu Ferlanu di Giorgio**, vinogradniku v Rovinju v Istri.

400 104-74

Leopold Tratnik
Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
priporoča

visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo tvrdko za izdelavo **cerkvenih posod in orodja.**

Vedno velika zaloga.

Prečistiti gospod!

Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vzorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

!! Največji uspeh nove dōbe !! je sloviti

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI

Vpisana varstvena znamka

Daje snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platnino. Brez mila, sode ali drugih dodatkov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvirnih zavojih z gorenjo varstveno znamko. 2218 36-3

250 gramov-zavoj po 16 vin.
500 " " " 30 "
1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in proti njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonijalnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom

Na debelo pri **L. Minlosu** na Dunaju, I. Mülkerbastel 3.

Veliki svetli pritlični prostori

170 m² na zelo prometnem kraju, blizu sredine mesta, pripravljeni za različna podjetja, ker so na razpolago tudi suha skladišča in dvorišče, se oddajo v najem takoj ali pozneje.

Pismena vprašanja pod „Lokalitete 500“ na upravnishvo „Slovenca.“ 2429 3-2

čisti samo

GLOBUS PUTZ-EXTRAKT

Alleiniger Fabrikant
Erfindung
Neuheit
Für alle
Gebrauche
Grand Prix
Weltausstellung
St. Louis 1904

čistilnim ekstraktom

Globus

Najboljše čistilo na svetu

Svetovna razstava St. Louis 1904. 1867 I d „Grand Prix“. 6-3

Ferdinand Trumler

Arhitekt 2421 2

oblast. konces. mestni stavb. mojster

Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe, preizdave, adaptacije, prenovitve, rekonstrukcije, dalje izdelavo načrtov in proračunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe. Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst poslopja in izvedba perspektivnih risb za ista. Izredno kulantne cene in točna izvršitev

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI

TRG v Ljubljani, telef. št. 163. — priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona števil. 187.

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Pain-Expeller

je splošno priznana kot izvrstno bol
blažujoče mazilo; cena 80 v., K 1'40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod pri-
ljubljenega domačega sredstva, naj se
jemlje le originalne steklenice v akat-
ljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
iz Richterjeve lekarnice, potem se je
gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „slatem levu“ v Pragi
Elizabethstrasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

235la je

Družinska pratika

za leto 1907.

„Družinska pratika“ za leto 1907

je krasno barvano sliko: **Sveća družina** na ovitku,
je najlepša izmed slovenskih pratik.
Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima
mnogo ličnih slik. — Cena posamnim komadom
24 vinarjev. Odjemalci na debelo dobijo mnogo
ceneje pri naslednjih trgovcih v Ljubljani:

Auer-Korenčan, F. M. Schmitt, J. Kordik,
A. Krisper. Prodajalna „Katol. tisk. dru-
štva“, V. Petričič, H. Kenda, Fr. Igljč
in A. Turk.

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na
Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, v Istri in na
2381 5-2 Goriškem.

Oblastveno
potrjeno učilišče

za krojno risanje

Franja Desih

Ljubljana, Stari trg 28.

Dobi se tudi kroj po
životni meri.

Lepo donosno posestvo

v večjem farnem kraju na Dolenjskem, v
bližini železnice, pripravno za trgovino, go-
stilno, zalogo piva, za peka ali mesarja, se
proda po prav ugodnih pogojih.

Več pove 2347 6-5

pisarna za promet z zemljišči

Jos. Perhauc

v Ljubljani, Dunajske ceste 18.

Kletarsko društvo v Ormožu,

vpisana zadruga z omejeno zavezo,
priporoča svojo **veliko zalogo**

pristnega ljutomerčana

iz najboljših vinogradov ormoško-ljutomerskih gor. 2399 2

== **!!Cene nizke!!** ==

Pošilja se od 56 litrov naprej. Vzorci zastonj in franko.

Samo 50 vinarjev

stane 1 kilo 1982 9

Olja proti prahu

priznana najboljša vrste pri

Adolfu Hauptmannu v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Kranjska tovarna lanenega olja

ZABRET & HUTER v Kranju

priporoča

lanene tropine (preše)

najboljše kakovosti v vrečah po 50 kilogramov in

=sladko laneno olje.=

Opomniti je, da je laneno olje mrzlo stiskano, nima v sebi nikakega
albumina in je ravno raditega najboljše kakovosti. V kolikor pa je laneno
olje boljše brez te sestavine, v toliki meri pridobimo s to sestavino lanene
tropine. Analiza lanenih tropin znaša: 40—41 % surovega proteina (belja-
kovin) z 9—10 % olja, po analizi št. 1901 c. kr. poljedelsko-kemičnega pre-
izkuševališča na Dunaju. 2293 13-4

Jubilejne ustanove.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za leto 1906 osemnajst
Cesar Franc Jožefovih ustanov (osem po 50 K in 10 po 20 K) za onemogle obrtnike
vojvodine Kranjske; in pet Cesarice Elizabete ustanov po 40 K za onemogle vboje
vdove kranjskih obrtnikov. Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljub-
ljani **do 20. novembra 1906.**

Priloži naj se jim od **občinskega in župnijskega** urada potrjeno do-
kazilo, da je prosilec **obrt samostojno** izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti
ne more več delati in da je ubog; oziroma da je prositeljica onemogla uboga vdova
bivšega **samostojnega obrtnika.**

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1906. 2445 2-2

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

„Ljubljanska kreditna banka“

Podružnica v SPLJETU. v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2 Podružnica v CELOVCU.

Delniška glavica **K 2,000.000 —.** Rezervni zaklad **K 200.000 —.**

sprejema od 1. novembra tekočega leta vloge na obenem zvišuje obrestno mero starih vlog na knjižice od sedanjih 4 % na

vložne knjižice in 4 1/2 0 ter jih obrestuje od dne vloge do 4 1/2 0 začeni s 1. novembrom t. l. 2291 253

na tekoči račun po 4 1/2 0 dne vzdiga; Rentni davek plača banka sama.

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež

le iz kranjskega lanenega olja

1619 100-30 prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv

firnežev, lakov in steklarskega kle-
ja. Največja zaloga

karbolineja in gipsa.

Dobi se havelok zastonj

ako se kupi za gld **18**

sledenih 6 predmetov:

za gospode 1 površnik ali zim-
sko suknjo, gorko podloženo
1 sukneno obleko, eleg. izgot.,
1 posebne suknene hlače, ka-
rirane ali progaste,
1 modern telovnik, najn. kroja,
1 klobuk,
1 čepico 2116 32

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5.

V večjem trgu
na Spod. Štajerskem
se takoj prodaja
večja krčma
- (gostilna) -
Promet na leto
- 22'000 kron. -
Kje, pove uprav-
ništvo „Slovenca“
2192 10-10

Prva zaloga

železnine, stavbenih potrebščin, cementa, bičja za strope, strešne lepenke, traverz, železniških šin itd.; mlatilnic, gepelnov, čistilnic, slamoreznic, stiskalnic (preš) za grozdje in sadje, sesalk (pump) in cevi za vodo in gnojnico ter najraznovrstnejše oprave za mlekarne je pri 1886 19—10

Fr. Stupica

v Ljubljani na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valva-zorjevem trgu št. 6, nasproti križanski cerkvi.

■ Cene zmerne, postrežba poštena. ■

Velik sadni vrt

ob Gruberjevem kanalu v Ljubljani se dá v **najem** za več let.

Natančneje se izve v pisarni odvetnikov dr. Sujer in dr. Sajovic v Ljubljani, Gosposke ulice št. 3.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovlj. I. 1882.

v Ljubljani
podrejena škontraciji „Zadružne zveze“ v Celju

Ustanovlj. I. 1882.

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hranilni-
ničnega urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

273 24 Upravno premoženje kmetske K 8,926.326.73.
posojilnice znaša

Stanje hran. K 8,702.874.88. Denarni K 44,396.886.60.
vlog promet

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružniških.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menico po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta! — Veliki cenik zastoj in poštne prosto!

Najcenejša, največja eksportna trdka! — Veliki cenik zastoj in poštne prosto!

H. Suttner, urar, Ljubljana Mestni trg nasproti rotovža.

Na novo založena trgovina, blago najnovejše vrste! (Preje v Kranju.) Cene brez konkurence. Mali dobiček, velik promet!

Priporoča veliko, izborno zalogo finih švicarskih ur, brilantov, zlatnine in srebrnine v veliki izberi po najnižjih cenah.

Št. 786. Posebno fina precizijska anker-ura, trije prav močni srebrni pokrovi, jako fino najnatančnejše kolesje na 15 kamnov, gld. 19.50.
Št. 800 14-kr. zlatanker-rem pripravna za monogram s tremi močnimi, zlatimi pokrovi, jako fino kolesje na 15 kamnov gld. 58.—

Št. 745. Srebrna cil. rem. z dvojnimi pokrovom, trpežnim kolesjem na 6 kamnov, gld. 6.75.
Št. 795 14 kar. zlatanker-rem. z dvojnimi pokrovom, fino kolesje na 15 kamnov, gld. 32.50.

Št. 679. Nikelnasta anker-rem-Roskopt s stano-vitnim belim pokrovom, najtrpežnejše kolesje gld. 2.50.
Št. 528. Srebrna anker-Roskopt z enim pokro-vom brez pantov, gld. 3.90.
Št. 517. Srebrna anker-rem-Roskopt z močnim dvojnimi srebrnim pokrovom, trpežnim v kamnih tekočim kolesjem, gld. 5.35

Št. 722. Srebrna cil. rem. z močnim po-krovom, trpežnim kolesjem na 6 kamnov gld. 5.85.
Št. 516. Srebrna anker-rem. z močnim pokrovom in trpežnim, v kamnih teko-čim kolesjem, gld. 5.95.

Št. 533. Srebrna-anker-rem na 15 kamnov prav močni srebrni pokrovi, prav fino natančno kolesje, gld. 9.50.
Št. 796 14 kar. zlatanker-rem s močnimi zlatimi pokrovi, jako fino kolesje na 15 kamnov, gld. 30.—

Velika izbira najfinejših precizijskih, švicarskih ur kakor znamke Schoffhausen, Omega, Intakt, Urauia, Bilodes itd. — Prstani, uhani z brilantnimi kamni, dolge lorgnon verižice, zapesnice, broške, igle itd. različno blago iz kina srebra v največji izbi. Izborna zaloga finih najnovejših salonskih, stenskih ur in budilk po najnižjih cenah.

Št. 806. Srebrna cil.-rem. močel srebrni pokrovi, trpežno kolesje, 6 kamnov, gld. 5.25.
Št. 817. Srebrna cil.-rem. 3 močni sre-brni pokrovi, 6 kamnov, gld. 6.50.

Štev. 1121. Zlato na srebrn gld. 1.—, 14 kar. zlato gld. 2.80

Štev. 1087. Zlato na srebrn s platin kamnom gl. — 90, 14- kar zlato, gld. 2.60

Št. 1154. Broška, zlato na srebro, jako fino izdelana, gld. 2.25, 14 karat zlato gld. 7.50

Št. 1043. 14 kar. zlato gl. 3.90, novo zlato gld. 1.90

Št. 1040. 14 kar. zlato gld. 5.30, novo zato gld. 2.35.

Št. 894. Srebrna cil.-rem. močni srebrni pokrovi, trpežno kolesje, 6 kamnov, gld. 4.75.
Št. 1200. 14 kar. zlatanker-rem. fino ko-lesje na 10 kamnov, gl. 12.50 in naprej.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pism je vsakomur prosto na ogled. — Naznanjam Vam, da je danes prispelo blago, katerega smo naročili in je vse natanko, kakor smo si želeli in kakot je v ceniku. Prav vesel smo Vašega poštenega blaga, posebno pa zlatih ur in verižic. V kratkem dobite zopet večje naročilo od nas. Ivan Depeder, Ismaila, Egipt. — Prav vladno se Vam zahvaljujem za poprej poslano blago s katerim sem prav zadovoljen, mi v mojo največjo zadovoljnost služi. Prosim, da mi sedita po povzetji pošljete. Franc Slabe, Wilhelmstr. 11, Mengede, Westfalsko, Nemčija. — Zahvaljujem se Vam za lepo in dobro blago, ki ste mi ga poslali. Vsakomur bodem Vašo trdko kot naj-boljšo priporočal. Oswald W eser, pivarna Zajetza, Srbija — Naznam Vam, da sem blago prejel in sem z vsemi prav zadovoljen, zahvaljujem se Vam torej tem potom za tako dobro in pošteno blago, vse je v mojo največjo zadovoljnost posebno pa ure in pr-stani. V kra kem zopet več naročim. John Lorber, 1049 East Ohio Str, Allegheny Pa, Amerika. — Lepa hvala za Vašo veliko prijaznost in uljudnost, katero imate s strankami, ki pri Vas naročajo. Povsod bom priporočal Vašo firmo kot jako solidno. Andrej Uršič, Alkarij, Orehek, Cirkno. — Sa poslanom mi robom jesam sasma zadovoljen. Hvala na točnom in brzom izvrševanju naručbe. K. Rožička, župnik, Boveč, Hrvatsko.

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Most ulica 17, Žitkov. Brno, Baden, Celka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jičín, Pizeo, Svítava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wellzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogal Rennweg), III. Lö-wengasse 27, IV. Wiesner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lärchenfelderstrasse 132 IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150—110

„MERCUR“

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.